

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ

ՀԱՖԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԼՏ 2

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՅՈՒՆԻՍ 14, 1912.

Ն⁰ 24

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՇԱԲԱԹԱՊԱՀԼԱՐ

2.

Շաքաքապահլարն թէպիղ վէ թէէ-
րիա էթաիքէրի թալիմաթա կէլինճէ,
էլպէթ պունլարն պազըլարը քէնտիլէրին
Փրօթէսթանլարտան ալը պիր քիլիսէ թէշ-
քիլ էթմէլէրինէ տալ միւնասիպէթ վէրմէղ:
Մէսէլա, չօճուգլուգտա տէյիլ տէ պէօ-
յիւտիքսէն ոճնրա իման էտիպ վաֆթիղ
օլունմապ, Քիթապը մուգատտէսի իման
վէ ամէլ տիւսթուրը տէյու գապուլ էթ-
մէք, Քրիստոսն իքինճի զուհուրունա ի-
ման էթմէք, Եախօա Դանիէլ վէ Վահի
կիպի մէճաղ վէ իսթիարէ իլէ տօլու օլան
քիթապլարն թէֆսիրի վէ սաիրէ, պու
խուսուպարտա միւմինլէր ֆարգըլը էֆքեար
վէ թէսավիլուրաթա մալիք օլարապ հինէ
տէ ալիք քիլիսէտէ գալսպիլիօրլար: Խէ-
լարն Եէկեանէ չարթը Բապպ Յիսուս
Քրիստոսա իման էթմէք, վէ պու իման
նէթիճէսի օլարապ Ալլահա վէ առէմէլէրէ
հազիգի մուհապպէթ կէօսթէրմէք օլ-
աուզունու գապուլ էթտիքտէն ոճնրա,
պու չարթը իճրա էտէնլէր ալիք իւ-
մէտէ նախ օլաուգլարը սէպէպտէն պաշ-
գա խուսուտաթըն թէֆէրրիւսթընտա պի-

րիպիլէրինէ միւսաատէլի պուլունապիլի-
ւէր: Շաքաքապախ պիրատէրլէր իլէ տէ-
էֆքեարճա ֆարգլարըմըղա ըաղմէն իթ-
թիհասա էտէպիլիք իտիք:

Լաքին պու պիրատէրլէր պիր գաշ
ճիհէթտէն քէնտիլէր իլէ իթթիֆապ էթ-
մէմիլի իմքեանսըլ գըլըյօրլար:

Լվվէլա, անլէր Ահալը աթիգին չէ-
րիաթ թանգըմընը Ահալը ճէտիտին ինա-
յէթ թանգըմը իլէ գարըշաըրտապ, վէ
էվվէլիլինէ իթաաթ էթմէյի իքինճիտէքի
իմանա չարթ վէ Էսաա տէյու թանը-
յարապ իչի պօղույօրլար: Պիր առէմ
Քրիստոսա իման էտիպ Ալլահն Բուհունա
մալիք օլարապ, Ալլահա վէ առէմէլէրէ տօղ-
լու հազիգի մուհապպէթ հիսս էթտիքտէն
«օնրա պիլէ» անլն Ահալը աթիգին չէրիաթ-
լարընա թապի օլուպ ծնլարա տա իթաաթ
էթմէսինի թալէպ էտիյօրլար: Վէ պու
օլմատըղճա իրիսթիյանլըղ թէմամ ոա-
յըլմայօր: Իչթէ Շաքաք մէսէլէսի տէ
պուրատուն կէլիյօր: Լաքին Ահալը աթի-
գին չէրիաթ թանգըմընըն Ահալը ճէ-
տիտտէ Եէքիւնէն լաղվ օլունաուլու վէ
միւմինլէրին Ահալը աթիգին հարֆըն-
տա տէյիլ րուհունտա Եաշամապ կէ-
րէք իտիքլէրի, վէ Շաքաքըն րուհ տէ-
յիլ հարֆ օլաուլու տէրիսաթըլը էտիլտիք-

տէ Շաքաքապահարըն պու էն զիյատէ
էսասի ատտ էթտիբէրի թալիմին Ահաւ
ճէտիտին ըուհունա մուղայիր օլտուղու
զահիր օլուր : Աթիսէքի այէթլէրէ միւ-
րաճէաթ օլունա , Մաաթ. 9. 14—17.
Ամալ. 6. 14. Բօմ. 3. 26—28. Չ Կորն.
3. 6—8. Գաղ. 3. 10—13, 23—25. Կող.
2. 13—17. Իպր. 7. 11—12. 15. 18.
19. 8, 7—13. Վէ պիւթիւն Ահաւ ճէ-
տիտ պու ֆիբր իլէ տօլու տըր :

Շաքաքը եանի զէմանըն ֆիլան 24
սաաթլըգ միւսաէթինի զէմանըն տիկէր
գըսմլարընտան թէֆրիգ էթմէքտէ ախ-
լազի պիր էսաս պուլունամաղ : Սիննէթ
կիպի Շաքաք տաիի շէրիաթըն. հարֆը
տըր , վէ Ահաւ ճէտիտ թանղըմընտա
հարֆա հափըշմագ , Խրիսթիյանլըղըն ըու-
հունա մուղայիր տիր :

Շաքաքապահարըն տիկէր պէօլիք
պիր գոտուրու Բիթապը մուգատտէսին
թէֆսիրինտէ հարֆա զայրի մագուլ պիր
թարզտա եափըշարագ , Խրիսթիյանլըղըն
էսասի թալիմլէրինճէ միթէնագըզ մէվ-
գիլէրէ տիւշմլէրի , վէ պու թէնագուլ-
լարընը ասլ Խրիսթիյանլըղըն շարթ ու
էսասը տէյու սայմալարը տըր : Էվլէթ ,
տիկէր Խրիսթիյանլար արատընտա տա
Բիթապը մուգատտէսի հարֆիյէն թէֆ-
սիր էտէրէք պիր թաղըմ թէնագուլ թալի-
տիւշնլէր պուլունուր , լաքին պունլար
պու ֆիբրլէրի իչիւն պաշգալարը զէլալէթ-
տէ վէ ճէհէննէմիք սայմայօրլար : Վէ է-
յէր էօլլէ սայարլարսա տնլէր տէ ֆէնա
պիր սուրէթտէ եանըմըշ օլուրլար :

Շաքաքապահար պիրատէրլէր պու հօլ
իլէ պիր թաղըմ էսասի խաթալարա տիւշ-
միւլլէր տիր : Մէսէլա , Ալլահը ճէսէտի
տէյու թէսափլուր էթմէք , Բուհիլ Գուտըր
խէլայը (պօշլուղու) տօլաուրան էթէր կիպի
խէյալ էթմէք , Բրիստոսը Միքայէլ մէլէք
տէյու թարիֆ էթմէք , ըուհը ինսանըն
այրը մէվճուտիյէթինի գապուլ էթմէմէք ,

ըուհլարըն էօլիւմտէն սօնրա նէֆէս մա-
գամընտա կէրի Ալլահա չէքիւտիլիէ , վէ
կիւնաճէարլարըն մատուր եանի հօգ օ-
լաճաղլարընա իման էթմէք , կէօքտէ մատ-
տի հէյքէլ վէ մէզպահ վէ էտէվաթ պու-
լունաուղունա ինանմագ վէ սաիլէ :

Պիր սաւլմ իսթէրսէ պու կիպի զարա-
յիպ շէյլէրէ ինանապիլի , հուր տըր :
Լաքին պու քիմսէ գալգար տա , «Բի-
թապը մուգատտէսին ուղղափառ թէֆ-
սիրի պու տըր , վէ պունտան ֆարգը
տիւշիւնիւպ ինանանլար զէլալէթտէ տիր»
տէր իսէ , օ զէման պու քիմսէ թագպիհէ
շայան օլուր :

Պազը տօսթլարըմըզ պիզէ Շաքաքա-
պահարըն աղիսէլէրինէ տաիր պազը
սիւալլար իրատ էլլէմիշ տիրլէր : Պիզ էվ-
վէլա Շաքաքապահարըն մէվգիլիէ տաիր
պու ումումի թէսափլուր վէրմէք իսթէսիք :
Բէնսիլլէր միթէասըզ վէ տար ֆիբր-
լի պուլունմաղլարսա , վէ պիզիմ ճէմաաթ-
լարըմըզ տա Խրիսթիյանլըղըն էսասընա
տաիր եանի Բրիստոսա իման իլէ օլան խէ-
լաս հազգընտա տօլուր թէսափլուրա մա-
լիք օլուրլարսա օ զէման պու նէվ միւ-
պահատէլէրտէ սալա գօրգաճագ պիր շէյ
պուլունմաղ : Իմոի պու միւնասիպէթլէ
պիզիմ ճէմաաթլարըմըզա թալիլիյէ էտէ-
ճէյիմիզ իք շէյ ինճիլին էսասը օլան իման
իլէ իւլաս թալիմինի անլամագ , վէ անը
թէճրիպէ իլէ պիլմիշ օլմագ տըր : Խրիս-
թիյանլըգ առէմլէրին գալպինտէ էվվէլա
էվլալըգ տուլղուսունու հասըլ էտիպ ,
Ալլահ իլէ միւմին արատընտա մուհապպէթ
ալագաւընը թէէսիս էտէր : Վէ միւմին
Ալլահըն ըուհունա մալիք օլարագ պու
ըուհտա Ալլահ իլէ միւլագաթ էտէր : Վէ
իշթէ տինի հայաթ պու միւլագաթ տըր :
Պէօլլէ պիր քիմսէ քիմէ իման էթտիլինի
պիլտիլի իչիւն , արթըզ անլէր «մուխալիֆ
վէ դարիպ թալիմաթլա էօթէ պէրի» սիւ-
րի քլէնմէզ :

ԱՅՎԱԼԸ ՀԱԶԸՐԵ

Ինկիլթէրու - Ֆրանսա իրիշաւր. — Պու կիւնելեաւ Ինկիլթէրա վէ Ֆրանսա-
տա պու իբի տէվլէթլերին պիր եէնի իթ-
թիհատ թէշքիլ էյլէմէլերինն լուղումըն-
տան պահս ոլունագտա տըր : Իթալիա՝
Պահրը Սէֆլաուէ քէսպի էհէմմիյէթ էթ-
մէքտէ ոլունգճա՝ Իթալիա իլէ Լվլթրիա
տօնանմաւը պիրլէշէճէք ոլունսա, պիր գաշ
սէնէ սօնրա կէրէք Ինկիլթլերանըն վէ կէ-
րէք Ֆրանսանըն պու միւթթէհիա տօնան-
մատան սըգընթը չէքէճէքլերի իսթիտլալ
օլունարագ, չիտիտէն պունլարըն պիր իթ-
թիհատ թէշքիլ էթմէլերինն վաճիպ ի-
տիյի թէէյիտ էտիլլիյոր : Լաքին պու իթ-
թիհատըն գապիլ իւլ իճրա օլմատըղընը
իտտիա էտէլլեր տէ վար տըր : Պու իբի
տէվլէթլեր արասընտա պիր իթթիհատ
թէշքիլի իթթիհատը միսէլլէս, խուստա
Ալմանիա ալէհիհետէ պիր իթթիհատ ոլ-
տուղունտան Ինկիլթլերանըն Ալմանիայ
գարչը Ֆրանսայը մուհաֆաղա էտէպիլմէսի
իշին գարա ապէրինի չօղաթմաւը իճուպ
էտէճէք տիր : Վէ էկէր Ալմանիա Ինկիլ-
թէրա իլէ պիր իթիլաֆա կէլիպ տօնան-
մա թէգեիտինի թահտիա էտէլլերսէ. պիթ
թապի Ալմանիա՝ տօնանմա պիւտճէսինտէն
արթըրտըղը մէպլաղը օրտույա սարֆ է-
տէրէք օնու գուվլէթլէնտիրէճէք տիր :
Պինաէն ալէյհ պու իթթիհատ թէշքիլինէ
գարչը սէօլլէյէնլէր իտտիա էտիյօլլար քի,
պէօլլէ պիր իթթիհատ թէշքիլի իլէ պիր
թարաֆտան Ալմանիայը վէ իթ. միսէլ-
լէսի զաղապա կէթիլմէք, պէլքի տէ տիկէր
թարաֆտան Բուսիայը քէնտիլլէրտէն սօղու. թ-
մագ քեարը աղիլ տայըլմալ : Վէ Մարօգ
մէսէլլէսինտէ կէօրիլ լալլիլ իւղրէ իթիլաւ-
տա տալի պու իբի տէվլէթլերին պիրպիր-
լէլինէ ճիտտի մուալլէնէթ տէ պուլունմալարը
գապիլ օլտուղունտան, եէնի պիր մէսու լիլլէթէ
կիրմէլերինէ լուղում Եօգ տըր : Թալլմլ

տէյօր քի, «էվրօփա» մուվաղէնէսի իշին
Ֆրանսանըն գուվլէթի էլլէմ, պիրիմ ի-
շին տէ էվրօփանըն. մուվաղէնէսի էլլէմ
տիր. Իմտի պու տիւթուր պու իբի տէվ-
լէթին եէքտիկէլինէ օլան ալագասընը փէք
ալա թարիֆ էթմէքլէ պէրապէր իթիլա-
ֆըն թէշքիլի զէմանընա միւթապըղ օլ-
տուղու կիպի, պու կիւնքի տէվալա տալի
տիյի տէրէճէ միւթապըղ տըր : Պինաէն
ալէյհ մէգքիւր մուվաղէնէտէ պիրիմ հիա-
սէմիղին պու կիւն էվլէլքի սէնէլլերտէն
աղ էհէմմիյէթլի օլտուղունը իսպաթ էտէն
հիշ պիր տէլլի կէօսթլերլէմէլ :

Չին իսթիգրաղլ. — Չինտէ պու կիւն
լաղըմ օլան աղչէյի իղրաղ էթմէք իշին
էվլէլ տէօրթ, սօնրա ալթը տէվլէթլեր
իթթիհատ էյլէտիլէր : Պու իսթիգրաղ իշի
Չին սիյասիյաթընտա էն զիյատէ նաղարը
տիղգաթ ճէլպ էտէն մէսէլլէ տիր, զիրա
մէգքիւր մէմլէքլէթին միւթապէլ նասի-
պի իլէ սօղրուտան ալագասը վար տըր :
Եէնի հիւքիւ մէթ տալիլի իսլահաթապաշ-
լայապիլմէք իշին փարայա միւհթաճ տըր :
Բուսիա իլէ ճափօնիանըն Չինին պաղը
զլթալարընտա կէօղլէրի պուլունտուղուն-
տան վէ օրտլարտա խուստսի միւսաատէ-
լէր էլաէ էթմիշ օլտուղլարընտան, հէմ
տէ պու իբի տէվլէթ քէնտիլլէր տալի փա-
րայա միւհթաճ հալտա պուլունտուղլարըն-
տան, էվլէլա քէնտիլլէր իսթիգրաղ իշինէ
կիրիշմէլիպ օնու Մ. Ամէրիգա, Ինկիլթէրա,
Ֆրանսա վէ Ալմանիայա թէրք էլլէտիլլէր
իտի : Լաքին սօնրա պու իսթիգրաղ միւ-
նասիպէթիլլէ մէգքիւր տէվլէթլերին Չինին
ու մուրը սիյասիյէսինէ միւտալլէլէ էտէ-
ճէքլէրինի կէօրէրէք, պու իբի տէվլէթ տէ
իշին իշինէ կիրմէք իսթէտիլլէր : Լաքին պու
իթթիհատ տէվլէթլերին մէնաֆիլի նօգ-
թա ի նաղարընտան սիյասիյաթ ալէմիլտէ
պաղը մուհիմմ թէպէտտիլլաթ մէյտանա
կէթիլլէճէք տէյու կէօրիլլիյօր : Բուսիա

վէ ճափօնիա Չինին պու մէպլաղ իլէ եա-
խօտ սօնրա տահա իսթիգրազ էտէճէյի
մէպլաղլար իլէ պիրտէն ույանըպ իլէ պաշ-
լամասընը իսթէմէյօրլար: Չին պու եա-
գընլարտա քեամիլէն ույանըրտա մէգըիւր
իբի տէվլէթլէր Չին միւլքիւնտէն քէնտի
արզու էթտիթլէրի հիսսէյի էլտէ սագլա-
յամայաճագլար տըր: Պու նօգթաի նա-
զարտան ճափօնիա իլէ ինկիլթէրրա իթ-
թիհատը կէվլէմէք իւզրէ տիր: Բուսիա
տախի քէնտի փրօղրամընը մէվզըի իճ-
րայա գօյանատէք Չինին ույումասընը իս-
թէյօր: Տիկէր թարաֆտան Չին նէ՞ եա-
փաճագ՝ օ տա մալիւմ տէյիլ տիր: Հալա
մուգարրէր պիր հիւքիւմէթ թէէտսիւս էթ-
մէտիյի իչիւն շիմտիքի հիւքիւմէթ պու
իսթիգրազը միւսթագիլ շարթլար իլէ էլ-
տէ էտէմէյէճէք, վէ փարայը ալտըգտան
սօնրա տախի թիպէթ, Մօնկօլիա վէ տաիր
էյալէթլէրտէ ալըլմագ իչիւն խտանլար
վէ հարաքէթլէր մէվճուտ օլտուգճա օր-
տույու տաղըթմագ վէ փարայը տախիյի
իսլահաթ իչիւն սարֆ էթմէք իմքեանըզ
օլաճագ տըր: Ինգիլապ հալա մուայլէն վէ
մուգարրէր պիր հալ քէսպ էթմէմիշ, վէ
հէր ան տախիլի իլթիշաշ թէհլիքէլէրի
մէվճուտ ալըր: Պաղըլարը տա պու գօճա-
ման միլլէթ արասընտա Սօսիալիզմի վաղ
վէ նէշը էտէրէք պէլքի մէմլէքէթի պէօ-
յիւք պիր տախիլի ինգիլապ սէվզ էթ-
մէքտէ տիրլէր:

Գուպուսա Չինճիլէր. — Կէչէն հաֆ-
թա Գուպատա Չինճիլէրին (Աֆրիգա Ա-
րապլարընրն) խտանը հազգընտա եազ-
մըշ իտիր: Մէսէլէ շէօյլէ տիր տէյու
կէօրինիւյօր: Գուպա էհալիսինին իւշտէ
պիրի Չինճի օլուպ պագիսինտէ տէ Չինճի
գանը վար տըր: Իսփանիա ալէյհնտէ
փուգու պուլան Գուպա խտանընտա պուն-
լարըն պէօյիւք հիսսէսի օլմուշ իտիր: Լաքին
ըէիս Գօմէզին հիւքիւմէթի՝ Չինճիլէրի հիւ-

քիւմէթ մէմուրիյէթլէրինտէն տիշարը
պրագմագտա օլտուղունտան պու շէյէ Չին-
ճիլէր կիւճէնէրէք քէնտիլէրճէ պիր սիյասի
ֆըրգա թէշքիլ էթմէյէ վէ հիւքիւմէթէ
գարշը քէնտի հազգլարընը մուհաֆազայա
չալըշըյօրլար: Տիկէր թարաֆտան հիւքիւ-
մէթին ժանտարմա թէրթիպի էօյլէ մուն-
թաղամ տըր քի, պունլարը զապթ ու
խտաբէյէ քեամիլէն մուգթէտիր տիր: Տէ-
նիլտիյինէ կէօրէ՝ Գուպա տիւնեատա էն
մահաուլտար պիր տիյար օլուպ, շիմտի
2,000,000 էհալիսի վար իքէն պունուն
4—5 միսլինի պէսլէյէպիլիր: Իգլիմի տէ
փէք միւթէտիլ օլուպ թապիի սէրվէթ
մէնպալարը փէք վասի տիր: Շէքէր վէ
թիւթիւն մահաուլտան մատա 3,000
թօնօ տէմիրի հալի տէմիր մատէնի, 10
միլիօն տէօնիւմ օրմանը վէ սաիր սէրվէթ
մախզէնլէրի վար ալըր: Փանամա գանալը
տա աչըլընճա սէրվէթէ գապիլիյէթի տա-
հա զիյատէ արթաճագ տըր: Պու շէյլէր
պիլա շիւպհէ Ամէրիգա սէրմոյէպինի օրայա
ճէզպ էտէճէք տիր:

Lors Բիյնէրին իլլ րաիօրքը. — Լօրա
Բիյնէրին Մըրտա Ինկիլիզ հիւքիւմէթի-
նին վէքիլի վէ գօնսօլ ճէնէրալը մագա-
մընտա իլք սէնէ զարֆընտա կէօրտիւ-
յիւ իլէ տաիր վէրտիյի ըափօրթ, «Հուայթ
վիէյվիլըր» մագամընտա նէշը օլունմուշ տըր:
Պունտա կէօսթէրիյօրքի, Իթալիա—Թիւր-
քիա մուհարէպէսինտէ Մըրըլըլարը թահ-
րիք էտէճէք սէպէպլէր վար իքէն պիլէ,
Մըրըլըլար փէք ալիճէնապ վէ սաքին պու-
լունուպ Հիլալը Ահմէր ճէմիլլէթի իլէ եա-
րալըլարա խէյլի մուալլէնէթ էյլէմիլլէր
տիր: Սիյասի հիսսիյաթ տախի փէք միւ-
թէտիլ օլմուշ վէ հէր քէս տահա զիյատէ
մէմլէքէթին խայրը իչիւն չալըշմագտա
օլմուշ տըրլար: Ասուան պէնտի պիթմէք
իւզրէ օլուպ մէտարիֆինի գաթ գաթ չը-
գարաճագ տըր: Մէարիֆ իչի մահալլի

մէծըսէրէ հէվալէ Էտիմիշ օլուպ, իթթի-
խազ Էտիլէն Էէնի ուսուլար սայէսինտէ
հնալիյէ խուսուսա քէօյիլէրէ լազըմ օ-
լան ամէլի թալիմ Ե թէրպիյէ վէրիմէք
իւլլէ տիր: Մըսըր՝ 1911տէ Էէքիւն վա-
րիտաթը 16,793,000 վէ մէսարիֆի 14
միլիօն 872,000 Մըսը լիրասը օլմուշ տըր:
1911ին իրատը 1910ընքինտէն 827.000
լիրա ֆազլա օլմուշ տըր: Սուտան ըստի-
թընտա՝ գրալըն զիյարէթինին հիւսնի
թէէսիրինի պէյանտան սօնրա Սուտանտա
փամուզ Էէթիլաիրմէք իչիւն Էտիլէն թէ-
շէպսիւսաթըն մուվաֆֆագիյէթինի զիքը
էյլէմիշ տիր: Սուտան էհալիսի պիր վազթ
9 միլիօն իրէն Մէհտինին զուհուրունտան
սօնրա 2,000,000ա տիւշմիւշ, լաքին Էնկիլ-
թէրրա Սուտանը թահթը հիմայէսինէ
ալարը 3,000,000ա պալիզ օլմուշ տըր:
Էհալինին սէրվէթի օ գատար իլէրի կիթ-
մէքտէ տիր քի, պու կիւն Սուտանտա
ֆագիր էհալի պուլունմայօր:

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ԷՐՄԵՆԻ ՓՐՈԹԵՍՅԱՆԼԱՐԸՆ

„ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ՝Ա ԳԱՐՇՐ ՄԷՎԳԻԻ

2.

Էրմէնի Փրօթէսթանլարըն վէ պիլիսա-
սէ Էրմէնիլէր արասընտա վազ Էտէն Փրօ-
թէսթան միսիօնէրլէրին մէվգիի՝ սաթհի
սուրէթտէ հիւքմ՝ վէրէն իչիւն իլք պա-
գըշտա փէք էհէմմիյէթսիզ կէօրիւնիւր վէ
պէլքի տէ անլէր ըւզուսուզ Էէրտէ պու
շէյլէրտէն սագընսըլար տէնիլէպիլիւր:

Լաքին պունտան Էվվէլքի մէգալէմիզտէ
կէօրտիլիմիւզ վէճ հազըն՝ թարիխ
ֆարզը շէյլէր սէօյլէյօր: Հայ Յեղափո-
խութիւն քէնտինին իպթիտաի աւորմա-
րընտա Փրօթէսթանլըզ ճէրեսնընա վէ
թաստվլուրաթընա խայլըճա մինէթտար
տըր: Թարիխլինտա իչիւն Հայ Յեղափո-
խութիւն 1890տա տէյիլ, անտէն չօգ

Էվվէլ պաշար: Հայ Յեղափոխու-
թիւն՝ Էրմէնի գալմը իչիւն մէվճու-
տիյէթ զալզասը, Էրմէնի միլլէթինին
հայաթը տախիլիյէսինտէ Էսքի վէ Էէնինին
միւճահատէսի տիր: Էրմէնի գալմը՝ քէն-
տի մէվճուտիյէթ զալզասընը Էէնի
պաշլամամը տըր, Էրմէնի միլլէթի՝ քէն-
տի թէշքիլաթը տախիլիյէսինտէ Էսքի վէ
Էէնի միւճահատէսինէ Էէնի պաշլամատը,
Պու միւճահատէլէր՝ 19ընճը ասընն սօն
նըսթընտան իթիպարէն էն զիյատէ շէտիա
պիր շէքլ ալար: Վէ պէյան էթմէլիլիզ
քի, պիլիսաստա օ տախիլի միւճահատէ-
լէրտէ Փրօթէսթանլարըն պէօյիք հիսսէսի
օլտու: Փրօթէսթանլըզ ճէրէյանը պիզիմ
արամըլտա սալթ պիր հարաքէթի տինիյէ
Էա ալամէթի ըուհանիյէ տէյիլտի: Անտէ՝
Էրմէնինին նուր վէ թէրազգըյա թէշնէ
սէրքէշ սիյրէթինի կէօրմէք լազըմ տըր:
Էրմէնի Փրօթէսթանլըզ՝ քէնտիլք էյամըն-
տա, յեղափոխական պիր նիւմայիշ իտի,
պիր թագըմ՝ զէվալը վէ տիգգաթ ճէլպ
էթմէյէն Էրմէնի ֆէրալէրինին հիսս էթտի-
լի, շէտիա պիր փրօթէսթանլըն իզհարը իտի,
տինի թէասսիւպ վէ պաթըլ իթիլատա-
թա գարշը, Էսքիմիշ, սուի իսթիմալա
Էիւզ թուլթիւրը սընըֆլարա գարշը փրօ-
թէսթօ, թէճէտտիւտ վէ իսլահաթ իչիւն
պիր թալէպ իտի: Ֆագաթ օ իշթիքտա՝
պազէն Էանլըշ վասըթա վէ սուրէթլէ պէ-
յան Էտիլտի, վէ Էանլըշ անլաշըլտը:
Լաքին պու հարաքէթին վէ սուի թէֆէհ-
հիւմէ ուղրամըշ օլան պու սիյրէթին (ca-
ractere) ալթընտա կիզլէնմիշ օլան ըուհ
միւվէրրիին նազարընտա մէճհուլ գալ-
մազ: Օ ըուհ իտի քի, Փրօթէսթանլըզ
թէսթիյէ օլունան օ պէօյիք իստանը, օ
փրօթէսթօ հարաքէթինի մուհիպ օլտու:

Էօյլէ իսէ յեղափոխական Փրօթէս-
թանլըզըն Հայ յեղափոխութիւնա գարշը
մէվգիի նէ՞ իտի: Թարիխի պիր վազըա
աճաիւպ սուրէթտէ պուրատա տախի թէ-

հազարից էտիյոր: Պազը վազը լար վար քի, տախմա թարիխտէ թէքէրիւր էտէր: Իշ-
թէ անկէրտէն պիրի: Ինսան իշին հիսսի
թապիի թէհաֆֆուզ (instinct de con-
servation) բուհը ինսանընդ Կալիսիան-
տէն տիր, պունուն աքսի հիսսի թապիի
թէքէվիին եանի օլմագ հիսսի, (instinct
de devenir) թէսմիյէ օլունապիրի: Պու
իքիննի գախտէ՝ հայաթըն յըրընը իզահ
էտէր, լաքին պիրիննիսի հայաթըն էն
պէօլիւք ճիհէթէրինտէն պիրինի պէյան
էտէր: Իքիննի հիսս ինսանը եէնիլիքէրէ,
տախմի թէպէտտիւլաթա, թէրագգըյա-
թա սէվզ էտէր, հալ պու քի պիրիննի
անը օլտուղու եէրտէ գալմագա, առէթ-
լէրէ միւլթէյա օլմագա թէշվիզ էտէր:
Հիսսի թէհաֆֆուզ ալը քի, ինսանը էս-
քի շէյլէրէ բապթ էտէր, էսքի տաթը,
էսքի նիզամաթը, էսքի թէմայիւլաթը
տիրնիվազ պիր շէքէ գօր, անլէրի հա-
յաթըն ալըլմագ գըսմըրընա թաշվիլ
էտէր: Պու սէպէպտէն տիր քի, ինսան-
լար տախմա եէնիլիյէ վէ թէրագգըյա հաս-
րէթ շէքէրէր, մալիք օլտուղլարընըն իւ-
զէրինէ պիր շէյ իլավէ էթմէք իսթէրլէր:
Լաքին մալիք օլտուղլարընըն աա էլտէն
չըգմապընա ապա միւստտուէ էթմէզլէր:
Եէնիլի արգու էտէրլէր, լաքին էսքիլի սէ-
վէրլէր: Հայաթը բուհիյէնին (հոգեբա-
նակաւ) պու իքի գախտէսի չօգ տէ-
ֆա ինսանը եէքաիկէրէ զըտու մէվզիլէրէ
տիլ չիւրիւր: Հիսսի թէհաֆֆուզ չօգ տէ-
ֆա տիկէրինտէն միւհասիր տիր, վէ խու-
տուսա տին տաիրէսինտէ թէասսիւպ թէսմի-
յէ օլունան չիւքին պիր հիսսի թէվիիտ է-
տէր: Թէասսիւպ սէպէպինտէն տիր քի
տիրնիլի կիւնիւն թէաստուի կէօրէնի հարը-
նըն թէաստուի էտէնի օլուր: Ելնէ պու
հիսս տիր քի, ինսանըլարը թէվազգըֆ էթ-
մէյէ, մալիք օլտուղլարընա գալի սարը-
մագա, էսքիլի մուգատէս ֆարզ էտիպ
անտէն ալըլմագա թէշվիզ էտէր: Պու

մէնզարէ թարիխտէ վէք մուհիմմ վէ շա-
յանը տիգգաթ տըր: Եէնի օլտուղու ի-
շին թէաստուի կէօրմէյէն պիր եէնիլիք վէ
էսքի օլտուղու իշին միւտաֆաա օլունմա-
յան էսքի պիր շէյ եօգ ալը:

Էրմէնի ֆրօթէսթանլըզ՝ ուսուլը ա-
թիգէյէ գարըն իսեան, ֆրօթէսթօ իլանը
հալընտա, էրմէնի միլլէթինին մէվնուս օլ-
մագ սույլուսունըն պիր սաֆհէսի, եէնինին
էսքիյէ գալը միւհահէտէսի իտի: Հայ
Յեղափոխութիւն աա պիլիմ կէշմիշ վէ
հազոր էօմիւլմիզտէ, լաքին ֆարզլը զէ-
մին իւզէրինտէ ալնի շէյ իտի: Չիւնքի,
Փրօթէթանլըզ՝ էֆքեարը տինիյէտէ էսքի
վէ եէնի միւհահէտէսի, Հայ Յեղափոխու-
թիւն աա՝ էֆքեարը սիյաւիյէտէ էսքի վէ
եէնի միւհահէտէսի, վէ պիր ալ սա մէվ-
նուտիլթ զալգալը իտի: Իմտի, ֆրօ-
թէսթանլըզ՝ պազը միսիօնէրլէր վալըթա-
լըլա, Հայ Յեղափոխութիւնա գարըն
ուսուլմէն մէնֆի վէ պազէն տէ սուպուլթի
պիր վազիյէթ ալալը: Պիլա չիւպհէ պունըն
սէպէպլէրի վար ալը: Լաքին պիլ կէօ-
թէրէճէլիք քի, Փրօթէսթան եախօտ մի-
սիօնէր մէթէպլէրի, քէզա էրմէնի ֆրօ-
թէսթան ֆէրալէր վէ միսիօնէրլէր՝ քէն-
տիլէրին սուպուլթի, հաթթա մէնֆի վա-
զիյէթլէրիլէ Հայ Յեղափոխութիւնա
պէօլիւք խրտմէթտէ պուլունսուլար:

ԻՃԹԻՄԱԻ ԽՐԻՍԹԻՅԱՆԼԸԳ

ՅԱՆՆ. ԷՅԻ ՊԻՐ ԳԱՍԹ.ՊԱ.

Փարզ էտէլիմ քի, սօն պահարմըլաա
թագաթիմ էտիլէն ֆրօպրամը 10—15 պէլլի
վաթանիլէր թասարը էյլէտիլէր, պունըն
քէնտի գատապալարընաա ամէյի թաթպը-
զընը թէէմին իշին նէ՝ հալմալարը ինապ
էտէր: Պու թէշէպպիւս լէյհիտէ իշթի-
լաք ույանարմագ իշին եէքաիլէրին միւ-
թէպգըզ 6—8 ազշում ինթիմալար թէր-
թիպ էտիլմէլի տիր:

Գօլիքէլէր.—Մահալ՝ ֆարզլը գալմի-

.յեթների հալի պիր չէհր իսէ, պիգիմ
 ասթլար՝ թէչէպպիւսէ իշթիրաք էթմէք
 իսթէյէն հէր պիր գազմիյէթտէն միւթէ-
 չէքքիլ էրքէք վէ չոճուգլարտան 100 ա-
 ղալը պիր գոմիթէ ի՛թիխապ էյլէմէլի
 տիրլէր: Թէչէպպիւսիւ անլայապիլէճէք
 գատար պէօյիւք չոճուգլարը իշէ տալէթ
 էթմէյի խաթըրտան չըգարմամալը: Զո-
 ճուգլար իշէ կէրմի վէ չէթարէթ վէրի-
 լէր, այնի վագթտա միւսթագպէլ վաթա-
 նիլէր հալընտա թալիմ էտիլիլէր: Ու-
 մուսի գոմիթէ քէնտի լէիսինի, լէիսի
 ասնիսինի, քեաթիպ վէ խագիսէտարընըին-
 թիխապ էթտիքտէն սոնրա, արալարընտա
 իշի թոպսիմ էթմէք իւզրէ մուավին գո-
 միթէլէր թալին էտէպիլիլէր: Մուավին
 գոմիթէլէրտէն պիրի՝ իճթիմալար իշին
 մահալ վէ խաթիպ թէրթիպ էտէպիլիլ,
 տիկէրի՝ մուսիգի տաիրէսինի տէրիւհտէ
 էտէպիլիլ: Եալընըլ քէման եախսո օր-
 քէսթրա կիպի ալաթը մուսիգիյէ իսթի-
 մալը, միլլի վէ տլին նազմէլէր թէրէն-
 նիւմի փէք միւնասիպ օլուր: Լաքին ֆարգ-
 լը գազմլար պիրլիքտէ չալըչալըլարը հալ-
 տէ չէհրտէ անճագ պիր օրքէսթրա եա
 պանսօ վար իսէ, սլրա իլէ ֆարգլը իճ-
 թիմալարտա իսթիմալ էտիլէպիլիլ: Պազը
 մահալլարտա հիւքիւմէթ՝ պէօյլէ էյի մագսէ-
 տէ պիր ասքէրի պանսօ էմանէթէն վէ-
 լէպիլիլ: Աթիտէքի խուսուսաթտա տախի
 մուավին գոմիթէլէրէ լիւզում վար տըր,
 իճթիմալարը իլան էթմէք, ճիւմլէ էրքէք
 վէ չոճուգլարը իճթիմաա տալէթ էթմէք
 (պու իճթիմալար անճագ էրքէքլէր իշին
 օլմալը) թէչրիֆաթճըլը, իճագ էտէն
 սէրմայէ թէհիյէսի վէ ստիլէ:

Մալիյէ. — Պու մագսէա իշին օլան
 խըտմէթլը՝ միւսթին մէրթէպէ մէճճանէն
 օլմալը տըր: Պու մագսէտէ փարա վէրէն-
 լէրին արզուսը կիթտիքճէ արթաճագ.
 սալօն վէ իճթիմա մահալլարը իւճրէթսիլ
 իսթիմալ օլունապիլիլ. քէման, օրքէսթ-

լա վէ թէրէննիւմ պիլա թէէտիյէ գուլ-
 լանըլապիլիլ. մաթպուաթ իլանլարը պիլա
 իւճրէթ նէչր էտիլէպիլիլ. պունլարըն ճիւմ-
 լէսի ախէրլէրին իշթիրաք վէ եարտըմըյլէ օ-
 լուր: Լաքին մուվաֆֆագիյէթի թէէմին իշին
 իճագ էտէրտէ պիր միգտար փարա սարֆը
 տահա էյի տիր: Վէ պագէն խուսուսի մէ-
 սարիֆ իճրաւը զարուրի տիր: Պինալար
 գըղարըմալը, թէնվիր էտիլմէլի վէ թէ-
 միլ սագլանմալը, մաթպուա իտարէխա-
 նէսինէ ամէլէ իւճրէթի վէ սարֆ օլունան
 քէրէսթէ պէտէլի թէէտիյէ էտիլմէլի:
 էյէր մալիյէ գոմիթէսի պու մէպլաղը ա-
 ղալարընըն վէրկիլէրինտէն չըգարապիլիլ
 իսէ տահա էյի օլուր: Լաքին հէր իճթի-
 մատա պու մագսէտէ փաւա թօփլաճագ-
 տա պիր մահզուր եօգ տըր: Պիլա չիւպհէ
 իճթիմալըն նիհայէթինտէ հասըլաթ վէ մէ-
 սարիֆին տագիգ պիր հիսապը թագտիմ
 էտիլմէլի, վէ թէսատիւֆէն պիր միգտար
 մէպլաղ արթարտա, հազըր. պունլանլա-
 ըն լէյի իլէ թալին էտիլէն պիր մագսէտէ
 գուլլանըմալը տըր:

Իճթիմալար վէ խաթիպիլիլ. — Իճթի-
 թիմաա բուհպան օլմայան պիրինին լիյա-
 սէթ էթմէսի տահա միւնասիպ տիր. էօյլէ
 պիրի քի, միւսթագիւմ, պիթարաֆ, թէմիլ
 սիլէթի վէ ումումին հիւրմէթինի գազան-
 մըլ օլտուն: Պարլ էտէլիմ քի մէճիս իճ-
 թիմա էթտի: Խըտմէթ՝ պիր մուսիգի
 մագամըյլէ վէ պիր ֆախանս, խօճա եա
 չօպանըն տուասըյլէ պաչաուր: Սոնրա
 մէճիսին լէիսի 10—15 տագիգէլիք պիր
 նութգ իրատ էտէլ: Թէքրար մուսիգա
 չալընրի: Սալը խաթիպ՝ հէր ագչամ եա-
 լըմ՝ եա իւշ բուպ սաաթ սէօյլէմէք իւզրէ
 այնի ճէմաաթտան եա խարիճտէն պիր սի-
 յատէթչինաա, մուալիւմ, միսիօնէր եա
 պաչգա միւթէֆէնին պիր զաթ օլապիլիլ:
 Իճթիմալէն պահա էտիլէպիլէճէք մատտէ-
 լէր աթիտէքիլէր տիր: Եիրմինճի ասըն
 տտէմի, անըն թալէպ վէ իճթիյաճը: Պիր

ատէմին տօսթլարը վէ պիր ատէմին տիւշ-
մէնլէրի : պու կիւնիւն չօճուզլարը եարը-
նըն ատէմլէրի : Ուխուվէթ իշիւն մու-
հարէպէ : Քիլիսէ (եախօս Տին) վէ սէնա-
յիաէ ուխուվէթ : Ուխուվէթ աէ եաշա-
յան Ատէմլէրին միւսթագպէլ մէտէնիյէ-
թի : Զէմինէ նազլ էտիլէն Սէմա Մէտէ-
նիյէթի : Տիւննանըն Հաքիմ Ատէմի (Քիւս-
տոս) վէ Անա իմթիսալա վազիֆէմիզ,
(եախօս իսլամլար իշիւն) Պէշէրիյէթին Նի-
շանկեաճը վէ անա եէթիշմէնին թարիգի :

Խուսուսի մագսէտիւր քազիպիլ. — Կէ-
րէք ումուսի վէ կերէք խուսուսի իճթի-
մալարտա սօն մէզալէմիլաէ թազաթմ
էտիլէն փրօղրամա միւսթին օլաուզու գա-
տար չօգ էրբէք վէ չօճուզլարըն իմիլաընը
գօյտուրմալը : Փրօղրամըն մուխթէլիֆ մատ
տէլէրինի պիլ ֆիլթ թաթպլը էթմէք ի-
շիւն տէվամի սուրէթաէ չալըշմազ ի զրէ
տաիմի պիր Շէհր իսլահաթը գօմիթէսի
ինթիխապ էտիլմէլի : Եկէր միւսթին իսէ,
սէրմալէ թօփլայրպ, էրբէքլէր վէ չօճուզ-
լար իշիւն իւճրէթի պիր պէքճի թարա-
ֆընտան մուհաֆազա էտիլէն պիր գլիւպ
եախօս Գօմիթէ մէրբէղի թէէսիս էլլէմէք
փէք արզուլու ալը : Պուրասը՝ հէր կիրէնին
էյի թէէսիլլէր թահթընտա պուլունաճազը
պիր մահալ ալը : Անըն պիր գրասթիա-
նէսի վէ ինթիմալէն պիր տէ ճիմնաթիզ
տաիլէսի օլապիլիւր : Պուրասա կէճէ սընֆ-
լարը իտարէ էտիլէճէք, Շէհր իսլահաթը
նըն Տաիմի Գօմիթէսիին իճթիմա մահալը
օլաճազ, վէ սաիլէ :

Պիր սիւնի էսաա. — Պու թէշէպպիւս
տինի մէպալէլէր էսաա օլմաարգճա, վէ
անտէ տինին թէէսիլլէր հաքիմ օլմաարգ-
ճա, էն էյի նէթիճէյի հաղը էտէմէզ :
Ամէրիգա չէհրինին նումունէ ալուղըմըզ
փրօղրամընտա շու սուրէթլէ օգուլօրըզ,
«Քիլիսա՝ պիր ճէմաաթտա տաիմի իսլա-
հաթըն միւշէվիլիզ վէ մէնպար տէյու թէ-
լազգը էտիլիւր, էհալիյի քիլիսէյէ կիթ-

մէյէ թէշվիգ էտէն պիր գօմիթէ թէշէք-
քիլ էտիպ, օ գօմիթէ թարաֆընտան ա-
թիտէքի փարք նէշր էտիլտի, «Ինանըրըզ քի,
Պրէթըլպօրօնըն [պու թէշէպպիւսին պաշ-
լաուղը չէհրին իսմի] իսլահաթը իշիւն հէր
պիր Պրէթըլպօրօնըն յա թէրէթթի պ էտէն
էն պէօյիւք վազիֆէ՝ Ուլահա աղ օլունան
ումուսի իպատէթ խըտմէթլէրինին րու-
հանի նուֆուզունը հըֆը էլլէմէք տիր :
Գաապամըղըն պիւթիւն քիլիսալարը նա-
մընա ճիւմլէ Պրէթըլպօրօնըլարը՝ ումուսի
իպատէթ իշիւն կէլէճէք Փազար սապահը
քէնտի ֆամիլեալարըլա իսթէտիլլէրի
քիլիսայա կիթմէյէ տալէթ վէ թէշվիգ
էտէր : »

ԽՐԻՍՏԻԱՆ. ՍՍՍԻՕԻ, ՕՃԻՍԻՐ

ՀԷԼԷՆ ՔԷԼԸՐՏԱՆ ՄԷՔՅՈՒՊ

Արիսկի մեքուպ Միս Հեյն Բեքրասն՝ ֆիսալմը
Մոսկուսն հի.յի խիսապ էտիլիշ օրուպ, զարիլէրիմիզն
Յախի ճալիպ ի իզգաթ օրմաղընա հիլն օրմաղմուզ-
սան անը պուրասա սիւն էյիլիլի : ԲԱՀՆԻԻՄԱ

ՍԷՎԿԻԼԻ ՄՕՍՏԻՆԷՆ ԷՖ.

Պունտան ագտէմքի մէթուպունուզա
ճէվապ եազամատըղըմ իշիւն չօգ թէէս-
սիւֆ էտէրիմ : Ումումէն ճիւմլէմիզ տէ
ումուրը պէյթիյէ իլէ մէշլուլ օլաուզու-
մուզտան, պու հաղ մէվսիմինտէ հաղմազ
պէնիմ իշիւն էփէյի կիւճ օլմուշ ալը :
Միս Շաթըղըն վէֆաթը իտապէրի պիլիմ
իշիւն մուճիպի քէտէր օլաու : Միլլէթ-
տաշլարընըն անա կէօսթէրաիլլէրի հիսսի
միննլթաարի վէ գաալլինալըզ՝ փէք նա-
զիք վէ միւէսսիր իտի : Ալլահ վէրէ տէ
անըն իշի թէրազգը էտէ վէ անա պէօյլէ
գահրէմաննէ ճէհալլէրլէ հասըր նէֆս
էտէնլէրէ միւնասիպ էճըլլէրինի վէրէ : Զօգ
տէֆա, սարֆ էտիլէճէք փարայա օ դատար
իճթիյաճ վար իրէն, եէթէր գատար փա-
րանըն հասըլ օլմաաղընը կէօրտիլլաւմտէ
մէյուս օլուրըմ : Լաքին տաիմա էհալի տ-
րաաընտա միւթէտիլ վաղըթալարըլա ա-
խէլլէրէ ֆէսաքեալըզ նումունէլէրի կէօ-

ՄԻՍ. ՀԵԼԷՆ ՔԵԼԼԵՐ

Միս Հելեն Քելլեր 1880 Յու-
նիս 27-տէ Մ. Սմէրիգանըն
Թըսզըմպիա չէրինաէ աօլմուշ
օլուպ, 1 1/2 եաշնտա իքէն
հիւմմատան թուրուլուպ, նէ-
թիճէսինաէ կէօլմէք վէ իշիթ-
մէք գուվվէթլէրինի զայ էթ-
միշ իաի: 7 եաշնտա իքէն
Միս Սըլիվըն անը թալիմ էթ-
մէյէ պաշայըպ, սալթ լէմս
էթմէք գուվվէթլիյէ օնս տիւ-
շիւնմէյի, օգուժայը, եազմայը
վէ սէօյլէմէյի էօյրէթտի: 12
եաշնտա իքէն պիր քիւշիւք
քիթապ նէշը էթտի, 16 սին-
նինաէ գօլէճէ կիրիպ 5 ֆարզը
լիսանլարտա վէ հէփ գօլէճ
տէրպէրինաէ իմթիհան վէրէ-
րէք մուվաֆֆազիյէթլէ իթմամը
միւտտէթ էյլէմիշ տիր: Գօլէճի
սլիթիրտիքտէն սօնրա քիթապ-
լար եազմազա պաշայմըշ, վէ
ամալորըն թալիմի իշիւն մու-
հիմմ թէշէպպի սաթտա ոլու-
լունմըշ տըր:

ՄԻՍ ՀԵԼԷՆ ՔԵԼԼԵՐ

րիւօրըմ վէ պու՝ պէնի անլէրէ գարշը
հալլէթ վէ մուհապպէթլէ տօլտուրուր:

Ամալար իշիւն օլան իշէ կէլինտիքտէ,
պու տա ազրըճա, լաքին մութլազ սու-
րէթտէ թէրազզը էտիօր: Էյալէթլէրտէն
չօզլարը ամա չօճուզլար իշիւն կիւզէլ մէք-
թէպլէր թէտարիք էթմիշ տիրլէր: Հէր
մէքթէպին, թալէպլէր իշիւն թիճարէթ
եա պիր հիւնէր թահսիլ էտէճէք ոսնաաթ
շիւպէսի վար տըր: Լաքին պու քեաֆի
տէյիլ տիր: Պիւթիւն թալէպլէր՝ մէզուն
օլտուգտան սօնրա, խարիճտէն մուալէնէթ
օլմատըգճա իշ պուլամայօրլար: Իմտի,

պիւթիւն տիյարտա, սանաաթ եա թիճա-
րէթէ պիր ազ ալըշմըշ եա հիշ ալըշմամըշ
օլան ամալարը թալիմ, անլէրէ եէնի,
քեարլը իշ պուլմազ վէ էյի մէվգիլէր
գազանմազ իշիւն եարտըմ էյլէմէքտէ
տիր: Ամալարըն էքսէրի՝ քէնտի պասար-
լարընը հայաթլարընըն ֆաիտէլի վէ միւս-
թազիլ օլմազա պաշայտըզը զէմանա եէ-
թիշտիքտէն սօնրա զայ էթմիշլէր տիր:
Անլէրին բուհունու էզէն՝ պասար զայա-
թընտան զիյատէ իշիլը եաշմազա մահ-
քիւմ օլմալարը տըր: Լաքին պիրիօրըզ
քի, անլէր թալիմ էտիլիլընէսէ, իշ սայէ-

սինտէ մէսէրրէթ հիսս էտէպիլիրէր :

Ամալար իշիւն օլան միւսսէսէլէրիմիլ-տէն պաղըլարը՝ սիննի պիւլուղա եէթիշէն ամալարը թալիմ իլէ անլէրէ իշ պուլմաղա չալըշըր : Փէնսիլվանիատա ամալար միւսս-սէսէսի՝ ամալարը պիր չօգ իշ տաիրէլէրի-նէ սէվգ էյլէմիշ տիր : Անլէրին պիր գըւ-մը՝ զաղէթա վէ պաղգալիյէ իշլէրի սաթ-մագըս մէշղուլ տըր : Ֆիլատէլֆիատա սանքի հէր ֆապրիգատա փիանօ փէրտէ-լէրի տիւզէն պիր ամա պուլունտուրուլըր : Պէշ սէնէ զուլմէթատէ եաշայըպ իշպիլ վէ մէյուս օլան պիր չուլֆանըն խանէսինէ պիր տէսթիւհաս կէթիլիլի, պուլնլէ մէրգում քիլիմ վէ խալը սօգուլարապ , քէնտի աիլէսինին մաիշէթինի թէէմին է-տէպիլտի : Պաղը էյալէթլէրտէ ամալարըն ահվալընը էյիճէ թահգիգ վէ անլէրին մուլթազամ պիր գայտընը հըֆիլ էյլէմէք, վէ հէր սընֆ ամալարա միւսսափի սուրէթ-տէ տիգզաթ էթմէք իշիւն խուսուսի գօ-միսիօնլար թալին էտիլմիշ տիր : Պու ճի-հէթատէ էն էյի իշ՝ Մէսէչիւսէց Ամալար Գօմիսիօնը թարաֆընտան իճրա էտիլմիշ տիր : Պու հէյէթ՝ մէքթէպ սիննինտէ պու-լունան ճիւմլէ ամա չօճուգըրը փէրքին միւսսէսէսինէ կէթիլմէք իշիւն էլտէն կէ-լէնի եափար , չալըշամայան միւսթամ ա-մալար իշիւն խանէ եէթիշտիլիլ , քէնտի հիսապլարընա քիշիւք պիր թիճարէթ իշի եափմապ իսթէյէն մուգթէտիլ էրքէք վէ գատըն ամալարա էօտիւնճ սէրմայէ վէ-րիլ , ամալար թարաֆընտան փէք մէր-ղուպ վէ կիւզէլ նէանլէր , փէրտէլէր , մասա էօրթիլլէրի , եաստըղլար (իսթէն տէսթիւհանտա սօգուլունլըր ,) եաղը-շըյը կէօմլէքլէր , խալըլար վէ սաիլէ իշ-լէնիլէն 2—3 տիւքքեան խտարէ էտէր : Պու էմթամանըն սաթըլարը պիր մաղաղա տա-խի վար տըր : Աղ էյալէթլէր պուլնըն գա-տար թէրաղըր էտէպիլմիշ տիր : Սիլին եափաղընը կիպի , վէ նիւ եօրգ վէ

Մէսէչիւսէց էյալէթինտէ պուլունան ամա-լար շիրքէթլէրինին էթտիլի կիպի չախտի վէ կէօնիւլիւ հէյէթլէրաէն չօգճա եարտըմ պէքլէմէլիլ :

Պիգիմ գօմիսիօնումուզ ումումի պիր հէյէթ օլուպ , իշի իսէ պիթիլապի մահ-տուտ տըր : Անըն իշլէրինէ շիրքէթիմիլ ալալարը թարաֆընտան մուսպէնէթ էտի-լիր : Պու՝ պիր չախտի թէշէպալիւս օլտու-ղու սէպէպտէն եէնի ուսուլար գուլանըր , վէ քէնտի իշինտէ չէվգ ու չէճաթ կէօս-թէրի : Ամալարա իշ վէրմէք իշիւն եէնի վաարթալար պուլմաղա չալըշըր , ամա ա-մէլէլէր իշիւն պիր խանէ խտարէ էտէր : գօմիսիօնուն եարտըմ էտէմէտիլի ֆէրտ-լէրէ թափսիյէ վէ եարտըմտա պուլունուր , ամէլէ մէսէլէլէրինի վէ անլէրի հալլ էթ-մէնին ուսուլարընը էնղար ը ամմէյէ թաղ-տիմ էտէր , խուսուսա ամալըր մէնէ չա-լըշըր : Կէօղիւ սաղլամ սաղլամանըն ուսու-լարընը թարիֆ էտէն ըիտալէլէր նէշը է-տէր : Հիսապ էտիլիյօր քի , էլէէվիմ աւա օլանլարըն հիշ տէլիւս նըսֆընըն քէօր օլմամասը գապիլ խտի : Պիգիմ չիմաի էն մու-հիմ իշիմիլ՝ էհալի իլէ շիրքէթլէրիմիլ տրաօընտա թէալիւն հասըլ էթմէքտէն իպարէթ տիր , չէօյլէ քի , հիշ պիր ինսան կէօղի՝ պօշտա խարապ էտիլմէսին : Բի-սալլէլէրտէն պիրինի սիղէ կէօնտէրէճէյիմ : Կէօրիյօրսընըլ քի , պու իշին պիր չօգ ճիհէթ վէ սաֆհէլէրի վար տըր : Պիղաէն օ գատար ֆարըլը չէյլէր թալէպ էտէնլէր վար տըր քի , քէնտիմիլի փէք աճիլ հիսս էտէրիլ : Լաքին եինէ տէ ճէհտիմիլտէ տէվամ էտէրիլ , եափաղըմըլ հէր ճիւզի խըամէթ իշիւն օ գատար չօգ ճէհարէթ պուլույօրըլ քի , պու տա պիլի զիյատէ-սինի եափմաղա թէշվիլ էտիլիյօր : Պու մէք-թուպլէ պլրապէր իսթէտիլինիլ ֆօթօղ-րաֆը սիղէ կէօնտէրիյօրմ : Կիւզէլ իշի-նիլտէ մուվաֆիաղիլէթինիլի Ոլլահտան թէմէննի վէ հագգըմտա իպրաղ էյլէտի-

յինիզ իշխրաւք վէ իսթիմալ էյլէտիյինիզ էլֆազը իհթիրաւքիարանէտէն տօլայը թէ- չէքքիւրիւմիւ թագտիւմ իլէ, գալրըմ իտուլուպէ տօթուլուպէ

ԲԷԳՐԵՄ, ԱԷՍ

ՀԵԼԵՆ ԲԵԼԸՐ

ՊԱԽԹԻՅԱՐ ՍԻԻՐԿԻԻՆԼԵՐ

ՏՕԳ. Ա. Ս. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Պրուսա գապլընալարընտա էն կիւզէլ մէվգիտէ, օլ եէչիլ լաթիֆ վատիյէ նա- զըր պիր գօնագտա, սապըգ Ատանա վա- իսի Պահրի փաշայը վիյարէթ էյլէտիւմ: Երինէ օլ չէն շաթըր չէհիւ, սէրպէտթ, իհթիյաթտան արի մի.քեալէմէ, անճագ քի, չազա էթաիյի զէման գալլանտըրը լու- զէթլէրի կիրակի տէրս քիթապլարընա եա- զամազըն: Պիլմէմ նէ՞ իշիւն, պու առէմ տանա չօգ զիյան էթսէ երինէ առաւթթ է- տէմէզսին, սէօյէրքէն սէվէճէյին կէիւր, տէօյսէ տէ աֆվ էտէպիլիւրին: Վալի ի- քէն չօգ չալար տէրլէր իսի, ծու պիլ- մէմ, ֆագաթ քիմսէյէ չալտըրմազ իսի: Վիլայէթտէ խըրսըզ եօգ իսի, գափուլա- ըրմըզ աչըգ եաթար իտիք, չիւնքի վալի- նին եանընտա գալլըն սօփալար վար իտի: Շօվէն տէյիլ տիր, վէ պազըր կէնճլէրիմիլին աիւ չիւնաիյիւ ինճէ տէրին փօրիթիզ ալտը իլէ ֆիքրինի մէշըուլ էթմէզ: Պիլս իսթիս- նա հէր քէս գապուլ էտէր քի Պահրի փա- շա Ատանատա օրա Ատանա վազըալը օլմազ իտի: Պիրազ գօնու շաուգտան սօնրա նագլ էյլէտի քի, պիր տէֆա մապէյնաէն պիր թէլէզըրաֆ ալըր զէ փաղգալիատա էրմէ- նիլէրին իսեան էտէճէյինտէն պահպէ, չէ- տիաէն պաստըրըլմասընը էմր էտիյօր իտի: Պու ճիֆրէյի Կաթօղլիկոսա վէ Մուշիզ ե- պիսիւպոսա պիլաիլիպ, եէքաիկէրինէ եէ- մին էյլէմիշլէր վէ մէսէլլի գափաթմըշ: Շուշու պիլիլիւմ քի, էրմէնիլէրէ սիյասի պիր թէատաիյէ մէյասան վէրմէտի, պէ- րաքս մէքթէպլէր, ագարաթ եափմալա- ըրնա միւսաատէ էյլէտի: Քեաշքի, օ գա-

տար միւսաատէի օլմասա իտի, օ էպնիլէ թէքմիլ Ատանանըն եանմասընա սէպէպ օլտու, սօնրաքիլէրին կէօղլինէ պաթար:

Պէնկազիտէն նա՞սըլ չըգտըղընը սուալ էյլէտիւմ:

«Իթալիանլար կէլիպ, չէհրի թօփա թուլթուլար վէ գարայա չըգտըլար, գօ- մանտան տաիլէտի պիլիւմ էվին գարչըսըն- տա իտի: Պիղէ չօգ հիւրմէթ էյլէտիլէր, ալէյիսուսուս իթալիատան ալըր Օլտուղըմ- նըշանը կէօրինճէ, պաշարընը աշտըլար վէ իսթէրսէմ գալմազըրզա, իսթէրսէմ կիթմէքիկէ սէրպէտթ իտիյիմի պէյան էյ- լէտիլէր: Կիթմէք իսթէտիյիմի, ֆագաթ 1200 գօյուն, պիր չօգ սըղըր վէ տէվէլէ- րիւմ օրթագլար էլինտէ վէ Արապլարտա տաիլի պիր չօգ փարամ պուլունտուղունը սէօյլէտիմսէ, տէֆթէրի ալըպ պիր փարամ զայպ օլմայաճաղընը թէէմին էտէրէք եէ- տիմէ թափսիյէնամէ վէրտիլէր: Պէօյլէճէ Սիրակօսատան պաշայրպ նափօրի, Բօմա հէր թարաֆը տօլաշարագ Վիլէննա թա- րիգի իլէ Իսթանպօլա կէլտիւմ,» տէտի:

Մուհարէպէնին սէպէպի հագգընտա սիւալ էյլէտիւմ:

«Իթալիանլար օրատա պիր գաշ եիւզ պին լիրա տարֆ էտիպ տրազիլէր ալըր- լար վէ եէրի էհալիլէ պիր չօգ փարալար վէրմիշլէր իտի: Թալէպլէրի վէ իւմիտլէրի պու իտի քի, օրատա իթալիա էհալիսինէ իշ պուլունտուն, օրայա հիճրէթ էյլէտիլէր, պու ֆարգ իլէ քի, իթալիանլարըն տափա վէ մէսէլլէրինէ եալընըզ գօնսօլաթօ պագսըն: Պունա տուհուլէթ վէրիլմէտիքտէն մատա, օ կիւնիլէրտէ պիր գօնսօլօս կէլտի, հէրի- ֆին էչեալընը վէ չափգտընը գարմազա- ըրը էտիպ, գափասլարը իշիւն կէթիլտիյի իրի թիւֆէնկի գապթ էյլէտիլէր: Իքի կիւն սօնրա թօփ պաշըմըզա փաթլատը,» տէյու ճէվապ վէրտի: Վէ պիր տագիգէ տու- րուպ շու սէօղլէրի տէ իլափէ էյլէտի, «Պիլմէմ քի, պէն լիմանլարընտա 170

փարչա հարպ սէֆինէսի սայարմ, Հագգը փաշա օ գատար սէֆիրիք էթտի, անէրի հի՛շ մի կէօզիւ կէօրմէմիշ քի պէօլէ տա- յատըյօր իսի: Պրագ քի, էլէէվմ զազէ- թալարըմը Բուսիատան պաշլարպ քեաֆ- ֆէսինէ մէյտան օգույօրլար, վէ կիւճէն- տիրմէտիյիմիզ քիմսէ գալմատը:»

«Ահվալը հագգըրէ հագգընտա նէ՞ տիւ- չիւնիւյօրսընըզ,» տէտիմ իսէ,

«Նէ՞ տիւչիւնէյիմ, 34 սէնէլիք թագեիգ ալթընտան չըգան պիր միլլէթ պուճտան էյի օլմազ: Վագաա պու կէնճէլիւիմիզ վէ- քի, զայյուր, ալիմ տիրլէր, ֆագաթ պիր ազ թէճրիպէքեարլարտան պուլունտուրսա- լար, նէ՞ զիյան էտէրլէր: Պիր թագըմ փաշալարը իսթիպտատ էնգազը տէյու պիր թարաֆա իսթիֆ էթտիլէր: Պուճա- լըն պազը իշէ եարարլարընը չաղըրսալար եէմին էթտիրսէլէր, Պագըն պիր խըյա- նէթիւնիզի կէօրիւր իսէք, սիզի ասարըզ եագարըզ: [քէնտինին լուղէթլէրի թէրք օ- լունտու] տէսէլէր, պիր իքի այ սընասալար ֆէնա՞ մը օլուր: կէօզիւնիւ գալտըր Պրու- սայա պագ, հէր նէ իճրաաթ կէօրսէն Բէ- չիս փաշանըն իշի տիր: Մէմտու՛ հ փաշայա նէ՞ օլմուշ,» տէյու ճէվապ վէրտի:

«Մնլար չօգ եէրլէր իմիշ,» տէյու մը- ըրլտանտըմ:

«Օ վագթ եէյէճէք զէման իտի, չիմտի եէմէզլէր: Մագալիք քեա՛շքի եէսէլէր տէ իշ կէօրսէլէր, եէյիպ իշ կէօրմէյէն տահա ֆէնա տըր,» տէյու գարչլատը:

«Արնավուտուգտա նէ՞լէր օլույօր,» տէ- տիմ, մէսէլէյի տէյիշտիրէրէք:

«Պէն Արնավուտուգտա 3 սէնէ միւթէ- սարըրֆըզ էթտիմ: Կիթտիյիմտէ նէ վէր- կի վէրիլէր վէ նէ զապթիյէ թանըրլար իտի, ճինայէթ միւնասիպէթիլլէ արանըր- լար ֆագաթ կէլմէզլէր իտի: Սօնրա պէօ- յիւքլէրինի չաղըրըպ գօնուշարմ: Շու ֆիք- ըրի վէրտիլէր քի, թաէվվէլաէն քէնտիլէրէ մախսուս գանուշարը վար, օնու թաթպըզ

էտէլիմ վէ գան տավալարը իշիւն տախի սուլ՛ մէճլիսլէրի թէշքիլ էտէլիմ: Հէման եագըպ Ապտիւլ Համիտտէն իրատէսինի չըգարթտըմ վէ պինլէրճէ գան տավա- լարը պիթիրտիք: Հէր սավայա 3 մէճի- տիյէ ալարլար իտի: Վէրկի տէ ալարմ վէ կիւզէլճէ կէչինտիք: Շիմտի պիլմէմ քի նէ եափըյօրլար, 2—3 սէնէ տիր պուճլարը իսյլանտըրտըլար վէ պաշըմըզա պու գա- տար զաիլէ ալըրյօր,» տէտի:

Պուճտան մատա իթալիտինընտատարը պի- լէր պիրէր զապթ վէ իշլալ էտիպ Չանագ գալէյէ եագյաշլալարընը, Բուճէլի ահվալը, Արապիսթանտա վէ սաթի ինագլիյէ ֆըզտա- նընտան, չիմտի տէ տէնիզլէրին գափալը օլուտուգտան չէքիլէն զահմէթլէրի վէ նէ- թիճէնին վէխամէթի խուսուտունտա էն- տիյէ իլէ գօնուշտուգտան սօնրա, պուճ- լարտան տահա զիյատէ մուճիպ ի էնտիյէ վէ լաթանըմըզըն իսթիգ պալընա ալագա- տար օլան մէսէլէլէր տէյու Բուսիա Ալ- մանիա իթիլաֆընը, Բուսիա իթալիա մու- գարէնէթիւնի վէ Պարօն Մարչալըն Լօնտ- րայա գալտըրըրմասը իլէ հասըլ օլան ին- կիլթէրրա-Ալմանիա միւնասիպէթիւնի զիքը էյլէտի, վէ ինչալլահ հիւքիւմէթիմիզին պու խուսուտարտա իճապ էտէն տիվիօ- մաթըզ վէ թէտապիրի իսթիմալ էյլէտի- յինի իւմիտ իլէ պէյան էյլէտիրտէն սօնրա եէնի մէճիսի մէպուտան վէ անլէրին իլք վէ միւսթաճէլ իճրաաթլարընտան օլան 35 վէ 43 իւնճիւ մատտէլէրտէն պահա էտէ- րէք միւթէսէլլի օլտուգ:

Պու սիւրուր վէ թէսէլլի իլէ չու պաի- թիյար սիւրկիւնիւ քէյֆ ու զէվգ իլէ պանեօլարընա թէրք էտիպ տըշարը չըգ- տըմ: Շիմտիտէն սօնրա տէվր ի իսթիպտատ կէլէ, մէնֆիյէ իլք նամզէտ պէն եագը- լաճաղըմ, չու շարթ իլէ քի Պրուսա գապ- լըճալարընա կէօնտէրիլէյիմ:

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ԱԼԼԱՆ ԻԼԷ ՄԱՆՐԷՄԼԻՔ

Պիզ ինսանըար Ալլահտան ալըը հաշա-
մաղա մէյիալըզ: Պիր քէտէրէ օղրատը-
ղըմըզտա, անը հա տէրունիմիզտէ հապս
էթմէք, եա տա ախէրլէրէ ֆաշ էթմէք,
Ալլահա իսէ օ խուսուստա պիր շէյ աէմէ-
մէք, խաթասընա տիւշէրիզ: Սիրուրա
նաիլ օլտուղումուզտա, անը նէֆսիմիզէ
հասը էտէրիզ, վէ Ալլահտան միւսթա-
գիլ օլարագ անը կէօնէնմէք իզվասընա
տիւշէրիզ: Տօղրու թարիգ՝ պունուն թամմ
մուղայիրի տիր: Քէտէրի էն էվիլէ Ալլա-
հա նազլ էտէրէք անըն թէսէլլիսի իլէ
միւթէսէլլի օլմազ, վէ սիրուրը էն էվիլէ
անա թագտիմ էտէրէք անըն մուհապպէ-
թի իլէ թագտիս օլունմազ կէրէք իզ:
Տօղրու էօմի Ալլահ իլէ միւշարէքէթ էօմ-
րիւ տիր: Հիշ պիր շէյի անտէն սէթր
էթմէմէք, հէր թէճրիպէմիզի անա սէօյ-
լէմէք, հէր խուսուստա անըն իլէ մահրէմ-
լէշմէք, գախտէ պու տըր:

«Վէ վարդպ Յիսուսա խապէր վէր-
սիլէր:» (Մատթ. 14, 12:)

Քի՞մէր. — Յովհն. Մկրտիչին շակիրտ-
լէրի: Նէ՞ զէման. — Էօմրլէրինին էն գարան-
լըզ սաաթընտա: Մուալլիմլէրի պիր զատ-
տար գրալիչանըն գըլըճընա եէմ՝ օլմուշ
իտի: Օ սըրալարտա պու սահիպսիզ կէնճ-
լէր իքի ազիմ ֆաղիլէթ իպրազ էթտիլէր:
«Կէլիպ» մէյտանա չըգտըլար, վէ շէհի-
տին «ճէսէտինի գալըրարագ տէֆն էթ-
տիլէր:» Պու ճէսարէթ իաի: Սօնրա՞ նէ
եափտըլար: Մէզարիթմանտան տօստօղրու
Յիսուսըն հանընա կիթտիլէր: «Վէ վարդպ
Յիսուսա խապէր վէրտիլէր:» Պու տա ի-
ման իտի: Պիզ տէ հէման պէօյլէ հափ-
մալըյըզ:

Քէտէր՝ ճինս ի պէշէրին գաչըլմազ թէճ-
րիպէսի տիր: Հէր ատէմ էրտէ կէճտէ անա
տիւշար օլուր: Հիշ իքի ատէմին ահվալը

այնէն պիր օլմազ: Մէմատա իքի պուլութ
եէքսիկէրինէ միւշապիհ օլմատըղը միսիլու-
հիշ իքի գասափէթ պիրպիրինէ պէնզէմէզ:
Պին ֆարգլը շէքլտէ կէլիր, ամմա մութ-
լագա կէլիր: Հէր խանէյէ օղրար: Հէր
գալպի սըզլատըր: Հէր կէօգիւ տիւման-
լանտըրըր: Հէր սաչը ազարարըր: Մէմուլ
էտիլմէյէն մահալլարտա պէլքի էն չօգ պու-
լունուր: Իի գէլ էլպիսէ, վագարըլ աթվար,
թէպէսիւմիւ սիմա, հէման պու շէյլէր
պազէն անը սէթր էտէր, ամմա հիշ պիր
շէյ անը տէֆն էտէմէզ:

«Մնան քի նիսատան աօղմուշ տըր,
էօմրիւ գըսա վէ տէրտլէ տօյմուշ տըր:»

Հազրէթ ի Յոբըն պու քէլամընըն սըհ-
հէթինի հէր քէս թաստըզ էտէր:

Էօյլէ իսէ, նէ՞ եափմագ լազըմ:

Պազէն քէտէրի տէրունիմիզտէ հապս
էթմէք տիւշիւնիւրիւզ: Լաքին սէթր էտի-
լէն տէրա՝ աչըլմայան հարայա պէնզէր,
հէճրանլանըր: Պազէն տէ տիկէր ուճա
գօշարագ՝ գօնու գօնչույա, եազըն ուզագ,
հէր քէսէ իլան էթմէք տիւշիւնիւրիւզ: Եինէ
ֆաիտէսիզ, հաթթա մուզիրը տիր պիլէ:
Տէրտին հիքեայէսինի իշիթմէք իսթէյէն չօգ
պուլունուր, ամմա տէրտլի գալպին սըրը-
լարընը պէօյլէ էճնէպի կէօղլէրէ պասթ
էթմէք սէֆահէթ տիր: Հագիգի տէրտ-
տաշ, ճիտտի տօսթ, խալիս մահրէմ նա-
տիր, զայէթ նատիր պիր պուլունթու
տըր: Պիր թէքտէն զիյաւէսի պիր ատէ-
մէ նասիպ օլմազ: Օ՝ պիլէ իշթիրաքտան
էօթէյէ կէշէմէյիպ թէսէլլի վէրմէքտէն
աճիզ գալըր:

Յովհաննէս Մկրտիչին շակիրտլէրինին մէս-
լէրի պիրիճիք տօղրու թարիգ տիր: «Վարդպ
Յիսուսա խապէր վէրտիլէր:» Քէտէրիմիզի
Փէտէրիմիզէ կէօթիւրմէլիլիզ: Միւքտատէ-
րին մէլճաը Ալլահ տըր: Տէրտի կիզլէմէք-
տէն իսէ անա սէօյլէմէլի: Ատէմլէրէ սէօյ-
լէմէզտէն անա նազլ էթմէլի: Հէր հալիմիզի
պիլէն վէ հէր թէսէլլինին մէնպաը օ տըր

Սէն եօրդըն, երկրի իսէն տէ,
 Օ սանա լահաթ վերի.
 Տօսթլարըն թէրք էթմիշէրսէ,
 Օ հէր տէմ սատըզ գալըր:
 Սէն գուճաղընտա էմին սին,
 Էպէտի մէլճա օլուր.
 Իմտի հէր հալին տուայլէ,
 Տաիմա Բապպա կէօթիւր:
 Պու իլահինին քէլիմէլէրինի թէրէննիւմ
 էթտիյիմիզ գատար բուհունու եաշասագ,
 Էօմրիմիւզ նէ գատար սէլամէթլէ կէշէր:
 «Վէ... Յիսուսըն եանրնա ճէմ օ-
 յույ՝ իճրա վէ քաշիւմ էքսիշէրի շէյ-
 շէրին ճիւմշէսիկնի ակնու նազլ էքսիշէր:»
 (Մարկ. 6, 30.)

Բիւմէր. — Բէսուլլար: Նէ՞ գէման. — Պէշա-
 րէթ սէֆէրինաէն տէօնտիւքլէրինտէ: Վազ
 էթմէքտէ վէ չիֆա միւճիգէլէրի եափմազ-
 տա զայլէթ մուվաֆֆազ օլմուշար իտի:
 Չօզ քէյֆի տէօնտիւքլէր: Իշթէ օլ հէն-
 կիամաէ Յիսուսըն եանրնա կէլիպ հէր շէ-
 յի անա նազլ էթտիլէր: Տօղրու էթմէ-
 տիլէր մի:

Սիւրուր սաաթընտա նէֆսիքէթ օլ-
 մազ պաշգա հէր հանկը պիր զէմանտան
 գօլայ տըր: Ատէմ իսթէր իսթէմէզ քէ-
 տէրինի պաշգալարա խապէր վերիւր, տէրա
 եանմազ թապի տիր. տմա սիւրուր կէլ-
 տիյինտէ, անը քէնտիմիզէ հասը էթմէք
 ճիհէթինտէ գուվիլէթիճէ իզվա օլունու.
 րուզ: Իշիմիզ թէրս կիտէրսէ, հիշ տէյիլ իսէ
 պիր իշթիրաք կէօրմէք էմէլիյլէ ա-
 խէրէ գալպիմիզի աշարըզ, տմա մուվաֆ-
 ֆազ օլաղըմըզտա պիզ եալընըզ կէօ-
 նէնմէք իսթէրիզ: Տէրտլէշմէյէ տաիմա
 հազըր իքէն սիւրուրլարըմըզա պաշգալարը
 շէրիք էթմէյէ ալէսսէվիյէ կէօնիլիւզ
 պուլունուրըզ: Խօտպինիյին էն գուվիլէթի
 իզվասը վէ էն ալշազ շէրի պիզի միյէս-
 տէրիք վէ մէսէրէթ սաաթընտա եա-
 գալար:

Ալլահ իլէ ալագամըզ պու ճիհէթլէ

չօզ գուսուրու տըր: Անը տէրտլէրիմիզէ
 համալ, իզվալարըմըզա պէքճի վէ կիւ-
 նահլարըմըզա մէլճա թանըրըզ, հալպուքի
 քէյֆէրիմիզի անտէն գըզաւնմազ եօլըն-
 տա մուամէլէ էտէրիզ: Կէճէլէյին անա
 ֆէրեատ էտէրիզ, ֆագաթ կիւնտիւզտէ
 անսըզ եիւրիմէք սէվտասընտա պուլու-
 նուրըզ: Պէօյլէ եափմազ տօսթլուզ մու-
 հապպէթինէ խըյանէթ տիր: Յիսուսըն
 շափիրտլէրինին մէյլէյինէ տէօնմէլիյիզ:
 Սիւրուրլարըմըզ անըն իլէ հիսսէլէշմէլի-
 յիզ: Պէլքի պու կիւն ախզ ու իթատա
 պիր եէնի միյէստէրիք պուլունու. էվվէլա
 Ալլահ համա էյլէ: Պէլքի ֆամիլեանա
 պիր աղա զամմ օլունտա, էվվէլա շօնուզու
 հէյքէլէ կէօթիւր: Պէլքի գալպինտէ պիր
 ինսանա տօղրու եէնի աշգ տօղրու, պու-
 նու էվվէլա Խէլաքեարընա թագաթիմ էյ-
 լէ: Պէլքի տէրունի էօմրիւնտէ ճէտիա
 վէ աղիմ պիր զայէպէ չալտըն. պունուն
 իլք միւթտէսինի Բապպա վէր: Պէլքի քի-
 լիսէնին իշինտէ պիր եէնի վէ մուհիմմ
 ատըմ ալընտը. իլք նէֆէստէ քիլիսէնին
 րէիսինէ թէշէքքիւր էյլէ: Ալլահ իլէ մահ-
 րէմ օլմազ իսթէրսէն, հէր շէյի անըն իլէ
 կէօնէնմէլիսին:

Պիր միւլիֆին տէտիյինէ կէօրէ՝ պիր
 ատէմին տօսթը չօզ օլապիլիր իսէ տէ,
 մահրէմ տօսթը պիրտէն զիյատէ օլամազ:
 Պու քէլամ գաննըմըզա տօղրու տըր:
 Պէօյլէ պիր տօսթ աղիմ իմթիյազ տըր:
 Էկէր պէօյլէ պիր տօսթա մալիք իսէն,
 մահրէմիյին շարթը հէր շէյի անըն իլէ
 գօնուշմազ իտիյինի պիլիրսին: Հէր տէր-
 տինէ վէ հէր քէյֆինէ անըն շէրիք օլմասը
 իճապ էտէր:

Ալլահ իլէ մահրէմիյին գաիտէսի հէ-
 ման պու օլտուղունա չիւպհէ իսթէմէզ:
 Անը հէր հալիմիզէ միւշթէրիք գըլմալըզ:
 Բէտէրլէրիմիզի անա կէօթիւրմէլիյիլ՝ թա-
 քի պիզէ հէմտէրա օլա: Սիւրուրլարըմըզ
 տա կէօթիւրմէլիյիլ՝ թաքի պիզէ հէմ-

սիւրուր օրա : Դէտէրի կէօթիւրտի յիւմիւզ-
տէ , օ՝ անը թագսիմ էտէր : Սիւրուրը
կէօթիւրտի յիւմիւզտէ օ՝ անը զարպ էտէր :
Հէմ քէտէրի հէմ սիւրուրը թագտիս
էտէր : Հէր իքիսինտէ պիղէ մուհապէ-
թինի քէշֆ էտէր : Հէր իքիսի վասըթա-
սըյլէ պիղէ զիյատէ եագըն կէլիւ :

«Վէ րէսուլար Յիսուսըն եանընա ճէմ
օլուպ . . . ճիւմլէսինի անա նագլ էթտիլէր :»

Ճիւմլէսինի նագլ էթսիլէր :

ՄԱՐԿՈՍ

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

Մ Ա Ի Պ Ա Տ Տ Է Ս Ա Լ Է Վ

10.

Ճագաթ Բանիէրօ քիլիսէնին էլիյինտէն ի-
չէրի կիրէր կիրմէզ իթիյար պիր տտէմ եէ-
րինտէն գալգըպ անա տօլու եիւրիւլիւ վէրտի :
Պու տտէմ վագթըյլէ Բանիէրօյա խըտմէթ էթ-
միշ վէ անըն սէպէպինտէն քէնտի քէնտինի տ-
մըլ օլան քիմսէնին փէտէրի Օտտօ իտի : Մէրգուս՝
եպիսկօպօստէն եանընա կէլիպ թէմէննա էյլէտի ,
վէ պատէհու քիլիսէտէ պուլունան հէր քէսին իշի-
տէպիլէճէյի տէրէճէտէ եիւքսէք պիր փէրատէ
«Բանիէրօնտէն երուսաղէմտէն պիր մուգատտէս
ալէվ կէթիլիւն օլմասը Ֆիլիստէնա իչիւն պէօյիւք
պիր շէյ տիր , պու՝ չիմտիլէ գատար իշիալի-
մէտիւք վէ տիւչիւնիւլիւմէտիւք պիր շէյ տիր : Պու
սէպէպտէն պէլքի պէօյլէ պիր շէյ իսթեանտըզ
տըր տէյլէյէր պուլունանագ աք : Շու հալտէ րէ-
ճա էտէրիմ քի , Բանիէրօ պու ալէվին Ֆիլիստէ
երուսաղէմտէ եագլըլմը , իսիլինէ տտիր պիղի
թէմին էթմէք իւզրէ նէ վէսիգէ վէ շահիտէր
իրաէ էտէպիլիւ իսէ պուլատա ալէնէն սէօյլէ-
սին ,» տէտի :

Բանիէրօ պուլու իշիտինճէ , «Աման եա
Բապաի , պուլա նաճըլ շահիտ կէօթիւրտիլի-
րիմ : Եօճուլուզու եալընըզ պաշըմա եափաթմ ,
չէօյլէր վէ տալլաճ մը կէլիպ պէնիմ իչիւն շէ
հատէթ էտէճէլէր ,» տէտի : Եպիսկօպս՝ «Բա-
նիէրօ միւսթագիւմ պիր զաթ տըր , վէ պիլ ա-
նըն սէօյլիւնէ իթիմաս էտէրիւզ» տէտի :

Օտտօ՝ «Պու պապտէ չիւպնէ պէյան էաի
լէճէլինի Բանիէրօ քէնտիսի պիլմէլի իտի , էլ
պէթթէ պու եօճուլուզու եալընըզ պաշըմա

եափաթմ օլմագ , խըտմէթիւրէրի անըն իչիւն
չէհատէթ էտէպիլիլէր ,» տէտի :

Պուլըն իւզէրինէ Ֆիլիստէսքա Տիւպէրթի
Բանիէրօյա տօլու կէլէրէք , «Շէհատէթ թա-
լէպ էթմէմիլէ նէ՝ իւզուս վար , Ֆիլիստէս
պուլունան հէփ գատընար Բանիէրօնտէն հապի-
գաթը սէօյլէր իտիլինէ եէմին իլէ շէհատէթ է-
տէրէր ,» տէտի : Օ զէման Բանիէրօյա կիւլտիւ
վէ սիմասը պիր ան փարլասը , վէ օ թէքրար
մուս ալէվի հագգընտա տիւչիւնմէյէ պաշարպ
ալէվէ պագտը : Ֆիլիստէ ալիմ պիր հէյէ-
ճան հիւքսմ սիւրիւյօր իսի : Պագըլար «Բանի-
էրօ իտիսալըն իսպաթ էաինճէյէտէք մէզ-
պոս իւզէրինտէքի մուսլարը եագմասընա միւ-
սատաէ օլունմամալը տըր ,» տէյօրլար իտի : Ա-
նըն գատիմ տիւչիւնլէրինտէն չօզլարը պու իտ-
տիատա իտիլէր :

Պու արատա Ճագաթի Տիւպէրթի գալգըպ
Բանիէրօ լէյիլինտէ օլարագ տէտի քի , «Կիւլէ-
յիմ իլէ պէնիմ արատա պէօյիւք պիր տօթ-
լուգ պուլունմատըլընը զանն էտէրիմ հէր քէս
պիլիւր , լաքին չիմտի հէմ պէն , հէմ պէնիմ օ-
ղուլարլմ անըն թարափընտան ճէվապ վէրէ-
ճէլիւ , Պիլ ինանըրըզ քի , օ պու իշի եափաթ
տըր վէ պիլիլիւլ քի , պէօյլէ պիր թէչէպալիւսիւ
պաշա չըգարմագ սէվտալընա տիւչիւնլէ օլան
զաթ ագիլ , Ֆիլիստէթի վէ նէճիպ պիր զաթ
տըր , վէ պու կիւն պիլ անը մէսէրէթ իլէ ա-
րատըզ գապուլ էտէրիլ :»

Լաքին Օտտօ վէ սաիւր չօզլար , անըն հոս-
րէթքէչ պուլունտուզու հիսս ի սէֆալա մալիք
օլմասընա միւսատաէ էթմէք իսթէմէյօրլար իտի :
Անլէր պիր փարթի թէչքիլ էթտիլէր վէ թալէպ
լէրինտէն իւլճու էթմէք իսթէմէյօրլար իտի :

Բանիէրօ անլատար քի , նէթիճէ զալգատա
գարար գըլար իսէ , անլէր անիտէ ալէվէ էլ
աթմանագլար , վէ մուլտիլիլէրինէ տիք տիք
պագարագ , մուսու միւսքին օլտուղու գատար
եիւքսէյէ գալտըրտը : Մէրգուս սօն տէրէճէ եօ-
լուլմը վէ չըլտըրմը կէօրիւնիւյօր իտի : Սօնա
գատար թէհամիւլ էթմէք իսթէմէսինէ րազմէն
մալլուպ օլաճաղընա չիւպնէսիլ իտի : Օտտօնըն
սէօզիւ մէսէլէյէ միւսիւք պիր տարպէ շիմուշ
իտի : Պիր տէֆա չիւպնէ ուշանտըրլարգատան
սօնրո էլպէթթէ պու չիւպնէ քէսպ ի թէվէսուիւ
էտէճէք իտի : Օտտօ մուգատտէն ալէվի զաթէն
իլէլէպէս սէօյլիւնտիւրմիւլ իտի , տէյու տիւչիւ-
նիւյօր իտի : Պու արատա պիր գուշ քիլիսէնին պէօ-
յիւք ալըզ գափուլարընըն պիլիստէն ուշարագ ի-

չէրի կիրտի: Օ տօս տօղրու ալէվին իւզէրինէ ուշտը: Բանիէրօ ալէվի պիր հանա չէքմէք իւզրէ իքէն, գուշ անա չարիքը պալէվի սէօյլունտիւրտիւ: Բանիէրօնուն գօլլարը տիւշպիւ վէ կէօզլէրինտէն սէյլ կիպի հաշար ագմաղա պաշխար: Իլք անտէ «Գուրթուլտում շունտան», տէյէ հիսս էթաի: Անըն պիր ինսան էլլիլէ սէօյլունտիւրիւլմէսինտէն իտէ պու տահա էյի օյտու:

Գուշ՝ քիլիսէտէ էօթէ պէրու ուշուշմաղա պաշխար, պիր տէ, քիլիսէտէ «Գուշ հանըյօր, մուգաստէս ալէվտէն գուշուն գանտարարը աթէշ ալմըշ տըր», տէյէ հէք ալազ պիր նիտա գօփտու:

Գուշըզազ թէլաշ իլէ չըրվընըյօր իտի: Օ պիր գաշ տագիգէ խորանըն եււքսէք քէմէրլէրի ալթընտա, միւթէհարրիք պիր ալէվ միսիլու ուշուշտըգտան սօնրա Սուրք Կոյս Մալըն Մէզպահը իւզէրինէ էօյիւ օլարագ տիւշալու: Գուշ Մէզպահըն իւզէրինէ տիւշտիւլինաէ Բանիէրօ օրատա տուրույօր իտի: Մէրգում հազըրուն արասընտա եօլունու հարազ կէշտի վէ հիշ պիր քիմսէ անը տուրտուրամաուր: Գուշուն հանմըշ գանտարարընը պարագ անտէքի ալէվ իլէ մէզպահըն էօնիւնաէ պուլունան մումարը հազար:

Պունուն իւզէրինէ հպիսկոպոս ասասընը ըէֆ էտիպ, «Ալլահ պէօյլէ միւրատ էթմիշ տիր, Ալլահ անըն իլիւն չէհասէթ էյլէտի», տէյէ նիտա էյլէտի: Գիլիսէտէ պուլունանարըն քեսֆֆէսի, անըն կէրէք խասիմլէրի կէրէք տօսթլարը չիւպհէ վէ վէսվէսէլէրինի պէր թարաֆ էտիպ, խարիք իւթ թապիւս պիր թէէսիր ալթընտա հէք տիլ եէքգէպան, «Ալլահ պէօյլէ միւրատ էթմիշ տիր, Ալլահ անըն իլիւն չէհասէթ էյլէտի», տէյէ նիտա էթմիլէր:

Բանիէրօ հազընտա էլտէ պէս պիր ըլվալէթ պուլունուպ անպաշտըղընա կէօրէ մէրգում էօմրիւնիւն հէփ պագի կիւնլէրինտէ պէրիւօրտար վէ մութու օլտու, վէ օ ագիլ, պասիրէթլի վէ չէֆիք իտի: Լաքին Ֆորէնսա էհալիսի էվվէլա անը մէճունտէ տէյու թէլագզը էթմիշ օլտուղունը զիքր էթմէք իւզրէ անա տալիս «Փազօ Տէկլի Բանիէրի», թէսմիլէ էտէլլէր իտի, վէ պու քէնտիլին միւթէպէր իսմ ու չէօհրէթի իտի: Անըն սիւլալէսի պու կիւնէ գատար Փագի թէսմիլէ օլունուր:

Շուրասը տալիս չայանը զիքր տիր քի, Ֆորէնսատա, Բանիէրօնըն էլինտէ մուգատտէս ալէվ պուլունտուղու հալտէ վաթանը-

նա ալտէթ էթմէսինի զիքր էթմէք իւզրէ հէք սէնէ Աւագ Շարաք ագչամընտա քիլիսէնին գուպպէսի ալթընտա պիր տունի գուշ ուշուրուրար իտի: Ախիւրէն պիր թագըմ թէպէտտիւլաթ վուգու պուլունշ օլմասա իտի փէք ինթիմալ քի, պու տտէթ պու կիւնէտէք ճարի օլուր իտի: Լաքին չօգլարըն ինանտըլը իւզրէ, ասը վար իսէ, Ֆորէնստէ հաչամըշ վէ մուգատտէս ալէվ թաշըյարագ օ չէհրի տիւնետտա փէք մարուֆ պիր չէհր մէրթէպէսինէ իսալ էթմիշ օլան գաթլար Բանիէրօյլ քէնտիլէրինէ նումունէ թուլմուշ, վէ ֆէսաքիտար հէմ սապուր պիր էօմր հաչամագ պապընտա անտէն ճէսալէթ քէսպ էթմիշ տիրէր: Պուրատա օ պապտէ պիր չէյ տէնմէյէճէք տիր: Ձիրա օ գարանըզ ասարատա Երուսաղէմունէ էթրաֆա ինթիլար էթմիշ օլան պու նուր վասթմաըլլէ ինրա էտիլմիշ օլան շէյլէր էօլիւլմէզ վէ պի հիսապ տըրլար:

Ս Օ Ն

ՄԱԼԻԻՄԱԹ Ը ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻԷ

Նեհուսիլիւրին ինճրէքի. — Արմանիստա Նէհուտիլէր իմատա էսէն չիրքէթին մէրքէզի հէյէթի Նէհուտի հիճրէթ ազընթընըն Ամէրիգատան չէվրիմէսինի լուղումընը հիս էտէրէք, անըն Մապէյիւն նէհրէյն հէվալիսինէ աջօնտէրիմէսի իլիւն ամէլի թէտպիլլէրտէ պուլունամագտա տըր: Շիրքէթ պու թէրիլպի իլիւն կէնճ թիւրք ֆըրգատը Էրքեսնընտան ճէսալէթ վէ վաս ալմըշ տըր: Ալման չիրքէթի պու թէրիլպիստէ մուվաֆիազ օլուպ տա Բուսիատան կէլէն մուհաճիլլէր ճէրեսնընըն պիր զըմընը Ամէրիգա գըլընտան չէվրէպիլտէ պիլէ, Ամէրիգանըն միւթէֆէքիւր Նէհուտիլլէրինին զաննընճա, մէզքիւր ազընթըն եինէ պէօյլէք մրգտարտա Ամէրիգայա տօյրու տէվամ էտէճէք տիր: Ալէլ ումում մուհաճիլլէր՝ քէնտի եօլարընը տօսթ հազրապալարընըն թավսիյէսինէ կէօրէ ինթիլապ էտիպ, անլէրին մուվաֆիազ օլտուղու մէպէքէ սալիք օլույօրլար: Բուսիա Նէհուտիլլէրինին հիճրէթ ազընթընըն ուղուն վազթա գատար քեսմիլէն Ամէրիգատան չէվրիմէսինէ չիմտիլք պիր իւմիտ հօգ տըր:

Մըսրա Նուսուրքալար: Սիւնի հէրարէթ վաւըթմաըլլէ եումուրթատան փիլիճ չըգարմագ ուսուղու փէք գատիմ պէմանարտա Ձին վէ Մըսրա ճարի օլմուշ տըր: Մըսրա էլիէվմ հումուրթատան փիլիճ չըգարմա պազը գատիմ օճագլար պուլունուպ անլէր նէստէն նէսլէ այնի

սիւլայէ թարափընտան իսթիւմայ էտիլմէքտէ օլ-
մուշ տըրլար: Պու սճագլար 30—60 պին եու-
մուրթա իսթիւմայ էտէպիլէն թուղլատան եա-
փըլմը պէօլիւք ֆուրուկար տըրլար: Սճաղըն
իչինտէ աթէշի եագըպ 10 կիւն քէմայ ի տիգ-
գաթիլէ նէզարէթ էտէլլէր վէ սնանն սօնրա հէ-
լարէթի արթըրմագ լաղլմ կէլմէզ: Աթէշի եագ-
մագ վէ անը ալէտտէվամ աչնի գըվամտա սագ-
լամագ սանաաթըն էսրարընտան օլուպ, մէզ-
քիւր աիլէ օ սըրըր սաիլէրէ պիլտիլմէմէք ի-
չիւն տաիմա հարիս վէ տագիգ պուլունմուշլար
տըր: Տէնիլաիլինէ կէօրէ՝ պու ուսուլլար վարթա-
սըլլէ իսթիւմայ օլունան եու մուրթալարտան եիւզ-
տէ 65 - 70ի մու վաֆֆագիլէթիլէ նէթիճէլէնի: Եու մուրթաթիճարէթի Մըսր իխրաճաթը միյանըն-
տա զայլէթ մուհիմ պիւր գալէմ տիր: 1911—1912
զըշ մէվսիմի զարֆընտա Մըսրտան 124,000
կիւկ. իրասը գըլմէթինտէ 83,608,000 եու մուր-
թա իխրաճ էտիլմիշ տիր. տէմէք օլուր քի, 12
տանէսի 9 մէթալիլէ սաթըլլէր: Մըսրտան չը-
գան եու մուրթանըն գըսմը աղամը ինկիլթէր-
լայա կիտէր: 1911տէ Մըսրտան 74 միլիօն եու-
մուրթա, եանի Մըսրտան հարս օլան եու մուր-
թանըն եիւզտէ 90ը ինկիլթէրրայա կիթմիշ տիր:
3 միլիօնը Ֆրանսայա վէ պագիսի տէ սաիլ
մէմէքէթիլէրէ կիտիլլէր:

Ճափօնիասա Միքատոնըն ասքէրի պիւր մու-
լէնէ իչիւն սէյեահաթ էթմէքտէ օլուղու թը-
րէնին խաթթտան չըգարագ 40 տաղիգէ թէէ-
լիլի մուճիպ օլուղու իչիւն օ չմէնտրֆէրին
սթասիօն միւտիլի թրէնին եօլու իւզէրինէ
եաթարագ ինթիհար էլլէմիշ տիր: Պու եէնի
ուսուլտա ինթիհար՝ ճափօնիատա հէր թարաֆ-
տա մէտն ու սէնա իլէ սղըչլանմը վէ հաթթա
պու միւտիլին զիքլինէ պիւր սանէմ լէքզ էթ-
մէք տիւչիւնիւլիւշ տիր: Գիւնչիւր տար իւլ
ֆիւնուըն ըէիսի Փրօֆ. եամաքաւա պէօլլէ պիւր
ինթիհարըն ճաիգ օլմատըլը սէպէպտէն պու
մագսէտէ սանէմ ըէքզի թէքլիֆինէ գարչը զա-
ղէթալարտա եաղըպ փրօթէսթօ էլլէմիշ իսէ տէ,
էֆքեար լամմէ պու փրօթէսթօլը էօլլէ թուգ-
պիւն էլլէմիշ տիր քի, մէարըֆ նագըրը՝ Միքա-
տոնըն թասարըղլէ միւ մաիլէյ փրօթէսթօրը մէ-
մուրիլէթինտէն աղլ էթմիշ տիր: Տէմէք քի,
ճափօնիատա ինթիհարըն՝ թաղիմ իչիւն միւ-
նասիպ վաթըթա օլուղու լէմէն գապուլ է-
տիլմիշ վէ իմիէրաթթա ուլունիլլէթ աթֆ էթ-
մէք պիւր մէճագ եա իսթիարէ օլմալլայ մուալլէն
պիւր ագիտէ տիր:

ՂԱՅՐԻ ՄԻԻՍԼԻՄԼԵՐԻՆ ԱՍՔԵՐԼԻՅԻ ՀԱԳԳԸՆՏԱ ՄՈՒՎԱԳԳԱՅ ՆԻԶԱՄՆԱՍԷ

Պիրինճի մասսէ: Անասըրը զայր ի միւսիլմէ ի
Օսմանիյէտէն ալընմագտա օլան պէտէլաթ ը սա-
քէրիյէ 325 սէնէսինտէն իթիպարէն լէֆ վէ
լաղվ օլունմուշ տըր: Պինաէն ալէյ հանն ը
սիթթէ ի սաքէրիյէ (6 սէնէ ասքէրիլք) տաի-
լինտէ պուլունանլարըն 325 սէնէսինտէն իթի-
պարէն վէ էլեէվմ մէրի իւլ իճրա օլան գանունա
թէվֆիգէն գուրալարը քէշիտէ գըլընաճագ տըր:

Իֆինճի մասսէ: Ղայր ի միւսիլմէրին մու-
լէնէլէրինի իճրա վէ գուրալարընը քէշիտէ էթ-
մէք իւզրէ գանունէն թէշէքքիւլ էտէճէք օլան
մէճիստէ՝ մաճալի մէմուրիյն ի թուհանիլէ՝ աղա
սըֆէթիլլէ հաղըր պուլունաճագ վէ կէրէք էլան
մէմուրիլլէթտէ պուլունան կէրէք մագուլ փաթ-
րիգէրիլլէ կաթողիկոս վէ իսիսամպաչը վէ Մէթ-
րօփօլիտ վէ եպիսկոպոս վէ էրիսմանտրիթ վէ
Վարդապիտ վէ պաշ խախամյար վէ մանաս-
թըրլարըն Ղոմիտս վէ պաշ լահիպէրիլլէ խը-
տէմաթ ը մէզհէպիլլէտէ միւսթաիտէմ փա-
փագ վէ տիյագօս վէ խախամյար վէ մանաս-
թըրլարտա իգամէթ էտէն լահիպ վէ քէշիլլէր
վէ իսթիսանիլլէրի իմթիհան իլէ մէչլուք օլան
րուհպան վէ խախամ մէքթէպիլլէր չալիրտէրի
իլէ թէտրիսաթ ը մէզհէպիլլէ իճրա գըլընան մա-
նասթըրլարտա թանսիլ իլէ մէզլուլ պուլունան-
լար վէ ըէտիլլէթի՝ մէարիֆ նէզարէթինճէ ճու-
սատտագ օլան մէքեաթիպ ի պիլլէ չալիրտանը
վէ եալընը պիւր մուալլիմ իլէ իտարէ օլունան
քէօյ ըէսմի մէքեաթիպ ի իպթիտալիլէսի իլէ
գասապալարտաքի մէքեաթիպ ի մունթագամէ ի
իպթիտալիլէ մուալլիմի էվվէլ վէ սանի վէ սա-
լիլլէրի էֆրատը միւլէճճէլէ¹ միյանընա թէրք օ-
լունաճագ տըր: Իչպու գանունուն իճրա ի սի-
քամընա Հարալիլէ, Տաիլիլլէ վէ Մալիլլէ նէ-
զարէթիլլէրի մէմուր տըր: Աթիտէքի իսալիմաթ
պիլիսասա իսթանպօլ վէ Պիրատ ը Սէլասէ²
աիլը լասքէր մուամէլաթընա ըէհպէր օլմագ
իչիւն նէչր օլունմուշ իսէ տէ, պիլիլին տնա-
սըրը զայր ի միւսիլմէնին սաքէրիլլինտէ սաիլ
մաիլմաթը հալի օլուղունտան տէրճի միւ-
նասիպ կէօրիւլիւշ տիր:

1. Տաիլիլլէ նէզարէթինտէն օլմալլայ կէտն-
տէրիլլէն 304 թէվէլլիւսիլլէրէ մախսուս տէֆ-

1 Ասքէրիլլէն ալընմալլայ թէէլիլ օլունան:

2 Գուտս ը Շէրիֆ, Մէքքէ, Մէտինէ:

թերէր էսաա իթթիխազըյա մահալէրէր գու-
յուտաթընա վէ թէզքիւրէ ի Օսմանիէրէ միւ-
րէնտաթ օրունարագ ԿՊ թէվէլլիւտաթընտան
մէզքիւր 304 թէվէլլիւտաթընա գատար օյան
էրպապը էսնանըն¹ քիւնէէլէրի² ալֆաթիւր ի
մախուսարընա գայա վէ թէսծիլ գըլընաճագ
տըր:

2. 304 թէվէլլիւտաթընա սէնէ ի հալիյէ
թէթիւպաթը³ օլմագ իւզրէ մուայէնէ ի իպթի-
տաիյէրի իճրա օրունաճագ վէ մուլնիլ մուլն-
սիզլէրի պիթթէֆրիզ նօմէրօ քէշիտէսիյէ թէր-
թիւպ նօմէրօսու⁴ չէքսիթիլէնէք տիւր:

3. Մուայէնէ ի իպթիտաիյէյի միւթէագըսլ
մուլնիլ վէ մուլնսիզլէրին մրգատընը իրաէ
էտէր պիւր գըլմա խիւլասա տէֆթէրի թանգիւմ
վէ զիյրի⁵ մուայէնէ ի իպթիտաիյէ մէմուրպըր
թարաֆընտան միւրըլէնտիքաէն ոճնրա մագամը
ախալնէ թագաթի օրունաճագ տըր:

4. Գուրա ֆէրմանը Հիւմայունունն չէ
րէֆ սուսուրունտա հէր մինթագա⁶ մէմուրու-
րէֆագաթ մէմուրու իյէ պէրապէր մինթագաթը
տախիլնտէ ինթիխապ օրունաճագ տէվաթի
պէլէտիյէտէն ախպըր տաքէր գանունը աթիլի
վէ տնասըրը զայրը միւսլիւմէնի տաքէրէ ախ-
զը հագգընտաթի գանունը ձէտիա մուծիլնէն
ախպըր տաքէր մէճալիսի թէշքիլ վէ նօմէրօ ու-
սուլունա պէտ վէ միւսպաշէրէթ օրունաճագ տըր:

5. Մուայէնէ ի իպթիտաիյէյէ հիյն ի միւ-
սպաշէրէթտէ էսնան էրպապընտան միւլէրրէտ⁶
պիւր նէֆէլէ մուլն թէհարիսի ախպըր տաքէր
գանունընը 40ընը մատտէսինտէ թասրի օրուն-
տուլու վէճիլ իճրա էալիլիւ Միւլէրրէտ պիւր
տէլլիզանըյա փէտէր վէ պիւրատէր մուլն իթ-
թիլիսագ օրունաճագ: Փէտէրի⁷ 70 հաշընտան հօ-
գարը վէ պիւրատէրի⁸ 15 հաշընտան աշալը օլ-
մագ չարթ տըր: Վէ մուլն իթթիխապ էտիլէնէք
փէտէրին պէհէմէհալ գալի իւլ պիւննէ վէ իշէ
կիւնէ էլվէրիլլի օլմասը տախիլ լապիւտ տիւր:
Պուշլար միյանընտա ալիլ վէ նաթիւվան օլ-
տուգլարընը խտիա էտէնէր պուլունուրսա,
պատէհու մուայէնէ ի թըպաիյէրի իճրա օրուն-
մագ իւզրէ քիւնէէլէրինէ չէր՝ վէրիլէրէք գըլմը
էվլէլէ նազլ վէ նօմէրօ քէշիտէ էթաթիլիւր:

¹ Ասքէրլիք սիննի կէսիշ օլմուլար:

² Իսմ, լուգապ, մահալէ վէ իսնէ նօմէրօլարը:

³ Հէմանն օ սէնէ:

⁴ Պիւրնաթի ետ իքիւնի թէթիւպ գուրտալ:

⁵ Տաթը, մէսէլա լիվա ետ գալտ:

⁶ Էվլէնէմիշ:

ՄԵՔԹՈՒՊԼԱՐ

ՅԱՐՈՒԹԻՆ ԷՖ.ՏԷՆ ՏՕԿ. ՆԱԳԳՈՇԵԱՆԱ

2.

Պէն սիզին նէ՞ սէպէպտէն պանա թէարրուզ
էթսիյինիզէ էյուճէ հիւքմ էտէմէմ: Պէնի մէ-
պուպուզաան մահրուլ էտիպ տէ սիզին ինթի-
խապընըրը թէէմին էթմէք մագսէտիյէ պու-
նէշրիյաթտա պուլունտուղունուզ, հաթթա պու-
մագսէտին հուսուլի իչիւն հէմտէմլէրինիզ իյէ
պէրապէր, մէրաթիւ ի բուհանիյէնին էն եիւք-
սէք գատէմէսինտէ պուլունան պիւր զաթը
գուտսիյէթսիմաթա հուլուլ էտիպ ալէյհիմտէ
պազը չէլէր հագաթըմը օլտուղունուզ տէրէնէ ի
թէվաթուրտա սէոյլէնէքաէ խտէ տէ, պէն՝ պիւր
չէյէ պէրաշին ի գաթիլէյէ իզթիլուն էթմէտիքճէ
ինանան սէպիւքմազլարտան օլմատըլմ իչիւն
պէոյլէ տիւր տէյէմէմ, սաիգինի սիզ պիլիթսինիզ,
ֆագաթ «Միլլէթ» էօնտէսինէ ումուրունու թէվ-
տի էլլէտիլի քիմէլէրին մահիյէթինի աշյատն
մագսէտիյէ հագաթըմ» տէմէնիզէ, նիշիւն հալուն
սէոյլէյէյիմ, էյուճէ ինանամայօրմ, հէմ տէ
պիլ վիւճուհ չայանը թէէտալֆ կէօրիւյօրմ,
զիւրա սէն պէնիմ մահիյէթիմի մէյտանա գօյմագ
խաթէյօր իտի իսէն սիլալը իթթիլայա սարիլ-
մագա նէ՞ հաճէթ վար իտի: Պու ֆագիլ էօյլէ
պիւր տպալ փիւր թագսիւր տիւր քի, գուսուր-
լարմը աշալըմըն ալթընա գօյմապար պաշըմ
կէոյլէ հէթիլի, ծնլարը պուլուպ պի հագգին
մէյտանա գօյմապիլի իտին, վէ օլ վագթ պէն
տէ սէնին միլլէթփէրվէրիլլինէ ինանըրտմ: Իշթէ
պէն միլլէթֆիւրուչուգ եիւղիւնտէն սիզին մա-
հիյէթինիզի մէյտանա գօյմագ մէճպուրիյէթինտէ
պուլունասայտմ պէոյլէ հափարտմ, լաքին զանն
էտէրիմ քի պիւր ազիլ տօսթում կիւճէնիւր տէյէ
սէն պէնի էսիլկէմէտին տամա պէն սէնի էսիլ-
կէրտիմ: Մէվհում վէ հա մէֆրուզ, վէյէվ հա-
գիլի հիսսիյաթը միլլէթփէրվէրի հագգը հա-
գիլէթի փաթմալ էթմէյէ վէսիլէ օլմագ, պի-
հուտէ եէրէ միլլէթփէրիք թապամայա կէլմէզ,
օֆ նէ՞ ուճուզ, տամա նէ՞ քիսուհէար պիւր
լաֆզ իմիշսին էյ միլլէթփէրվէրիլիք:

Ինտատընըզա գուվվէթ վէրիլ իւթիսիյէ պիւր
թագըմ զարիպ միւլահազալարտա պուլունու-
յօրսընըզ, սիզ սիզէ տճալիպ զըյապար թէթիւպ
էտիյօրսընըզ, տէյօրսընըզ քի, մատէմ քի Շահէ
վարդապետ պէոյլէ սէոյլէյօր վէ մատէմ քի
Անթաքիա վագըրաթընն նէթալիճի կէօզ էօնիւն-

տէ, էօյլէ իսէ սիզ պէօյլէ պիր թէլէզրաֆ եազ-
մըսընը: Է՛յ նէ՛րէտէ սին Արիսթօ, նէ՛րէտէ սին
Տէքարթ, նէ՛րէտէ սին Պաքօն, կէլինիզ եէնի
պիր գաիտէ ի ֆիքր ու նազար, եէնի պիր ու-
սուլը իսթիտլազ վէ իսթինթաճ քէշֆ օյունսու-
կէլինիզ տէ էօյլէնիսիզ: Էֆէնսի, գըյաս վէ
իսթիտլազընը նաճըլ օլուրսա սահին օլուր,
պիլինթիսին, էվվէլ էրտէ Շահէ Կարգապե-
տին սիզէ էօյլէ պիր չէյ սէօյլէտիյի, սանիէն օ
սէօզիւն սըտգը, հանի սիզլին տէտիյինիզ կիպի
պիր թէլէզրաֆա իմզա գօյաուզուլմ, սալիսէն,
օ թէլէզրաֆըն ճանիլէրին միւճազաթսըզ գօյ-
մասընա թէէսիլի սապիթ օլմալը քի, Անթաքիս
ճանիլէրինին միւճազաթսըզ գալմայարընը պանա
աթֆ վէ իսնաս էսէպիլէսին, Եօզաս օնյարըն
միւճազաթսըզ գալմասընտան պէնիմ թէլէզրաֆ
չէքտիլիմի նաճըլ իսթիտլազ էսէպիլիսին:

«Մէսէլէնին գանուռի ճիհէթի հիշ վազիֆէմ
տէյիլ տիր» պուրուրմօւշընըզ, պուրասը փէք
թօհաֆ, սէվկիւլիւ գարտաշըմ, միւթէտէյին
պիր քիմսէ՛ քիւթիւպ ի սէմալիյէյէ, էվամիր ի
իլահիյէյէ ինզիյաս վէ րիսայէթի նէ տէրէճէ մէճ-
պուր իսէ՛ պիր ճէմիլէթ իչինտէ եաշայան ֆէր-
տին տաիս օ ճէմիլէթին գալմանիյն վէ նիզա
մաթընա աշնի տէրէճէտէ րիսայէթ էթմէք պօր-
ճու տրը: Հէմշէրինին, վաթանինին, հէր ֆէրտին
էն պիրինճի վազիֆէ ի մէտէնիլէսի պու տըր:
Էկէր գանուռը վէ անըն նէթայիճինի նազարը
իթիպարա ալմազաս ինթիզամը, ալմէյի իիլալ
վէ էն պէօյիւք վազիֆէսինի ինմալ էթմիշ օլուր:

Ճիհէթ ի գանուռիյէտէքի միւպալաթսըզ-
ըզընըզը իսնատընըզըն զոյր ի գապիլ ի սուպուլթ
պիր հազիգէթ գապիլլիտէն օլապիլմէք ինթի-
մալընա իպթինա էյլէմէնիզ նէ՛ գատար աճիպ
տիր: «Նիչէ վազապար վար քի, րէսմէն «իս-
պաթ» տէնիլտիքտէ ինսան աճիզ գալըր իքէն՝
կինէ տէ վիճասն անըն վուգու պուլմուշ օլ-
սուզուռա գանի օլուր,» տէյէ քիզպէ հազիգէթ
քիսվէսի կիյտիրմէք իսթէյօրսուռուզ: Լէօվսի
իֆթիլալը պիր վիւճուտը թէհարէթիսիւմուտէ
թալիզ վէ անը թէլվիս իչիւն իսանընըզլա գօր
վէրտիքճէ վէրիյօրսուռըզ, ալմա պու մէսէլէ-
նին սուպուլթու՝ տէյիլ մուհազ եա միւշքիլ, իլա
փէք սէհիլ մէսաիլ ճիւմիլսինտէն օլուռընուռ-
ուռուսուլօրսուռուզ, պանա իսնաս էյլէտիյինիզ
թէլէզրաֆը կէթիլիպ տէ մէյտանա գօյմազտան
գօլայ նէ օլուր քի, սաղա սօլա սափիպ սու-
րույօրսուռուզ, պուռնուռն հիշ սու կէօթիլիւր
հէրի հօգ տըր, լէմ ճիւմ իսթէմէզ:

Հէլէ շու «էյէր սիզ տօյրուտան տօլայըտան
շու նէթիճէյի հասըլ էտէճէք պիր հարաքէթտէ
պուլուռնմըշ, պիր փարմաղընըզը գըմըլտաթմըշ
իսէնիզ, Անթաքիս վազըրսուռնա պիգայտ տուր-
մուշ իսէնիզ, ճանիլէրին ճէզայա չարփըմասը
իչիւն հէր պիր չարէյի իսթիմալ էյլէմէմիշ իսէ-
նիզ վէ գայրիհիւմ կիպի իսէ լի ճիւմիլէր իլէ
սուպաթ թարաֆընը պրազըզ տա պիրտէն պի-
րէ մեմֆի ճիհէթինէ աթլայը վէրիչինիզ փէք
կիւլիւնճ տիր, պու ճիւմիլէ ի չարթիլէլէրին էր-
պապը ուզուլը սէլիմէ ինտինտէ րէվաճը օլ-
մազ փէք զիւլիւֆ տիր գանն էտէրիմ: Պու
մեմֆի ճիհէթի սաաէա իսարիճինտէ օլուռընու-
տան հէր նէ գատար միւքէլլէֆ տէյիլ իսէմ տէ,
իսթըրընը իչիւն պուռնա տա ճէվապ վէրէլիմ:
Պէն չէօյլէ խըտմէթ էթտիմ, պէօյլէ հարարըզ
կէօթէրտիմ տէյէ թէզքիյէ ի նէֆսէ պաշայա-
ճաղըմ գանն էթմէ, շու գատար սէօյլէյէ-
ճէլիմ քի, ինսան քէնտի իգթիտարը եէ-
թիլմէտիյի չէյտէն տօլայը մէսուլ օլմայաճա-
ղընը հէր քէս թէսլիմ էտէր, սէն պիգտէն կիւ-
ճիւմիւզ վէ գուլվէթիմիզ տաիլլինէ ալաշմէյէն
չէլլէրի իսթէյօրսուռն: Արքիմիտէսին տէտիյինի
պիլիսին, սէն պանա պիր նօգթա ի իսթինաս
վէր, ալուռնայը եէրինտէն զըմըլտատալըմ,
աճէպա նէ՛րէտէ օ նօգթա ի իսթինաս, պէլքի
պիր թաղըմ իսէյալ փէրվէրլէրին իսէյալսանէ ի
պէլահէթ նիւմուռնէլէրինտէ: Սէն պիլի Պիզա-
տոսա թէչպիհ էթմէք իսթէյօրսուռն, ալմա անըն-
լա ալամըզտա պէօյիւք պիր ֆարգ վար տըր,
օ զուլմու մէնէ միւգթէտիր իքէն մէն էթմէտի,
պիլ եէս ի իգթիտարըմըզտա օլմայան, կիւճիւ-
միւզ գուտրէթիմիզ եէթմէյէն իսուսուսաթը
հիյզ ի հուսուլա կէթիլէմէմիչիլ, իլթէ ֆարգ
պուրասընտա:

Իսպաթա ըզհարը ոճգընըզ իլէ պէրապէր իս-
նատընըզտա իսրարընըզ տաիս չէօյլէ տուրուռն,
եա ճէվապնամէ ի մէքեարիմայաթէլէրինտէ պու
տէֆա միւճէտտէտէն վէ լաթֆէն գամմ վէ ի-
լալվէ պույուրուլսն թարիզաթ վէ լէզեիֆաթա
նէ՛ տէմէյի: Սիզ սիզին միւթատընըզ օլսն լի-
սանը հէզլ վէ հիճվ իլէ ճէվապ վէրմէյի կէօն-
լիւմ փէք տէ արզու էթմէյօր իսէ աէ, հէմ
գաշուպ հէմ տալուլայալ օլմանըզ պէնի մէճ-
պուր էտիյօր: «Սիզի միճիստէ, Փաթիլիգիտա-
նէտէ, միլլի հէյէթիլէր սպասընտա, ճէվիլէթիլէր-
տէ վէ մաթպուլաթտա կէօրմէք վէ իլթիմէք
իսթէր իտիք, պին պիր տէրալէրիմիզտէն հաճ-
կըսը իչիւն սէսինիզ չըգտը: Անթաքիտա նէ՛

լէր օրու յօր, Ատանա նէլէր չէքիօր, Անատօլու նէ հալտէ, պուռնար իշիւն սէսինիդի, գուզ-վէթլի սէսինիդի իշլթմէք իսթէյօր իտիք, նասըլ իսէ օլմատը: Էվլէթ պիր գաչ տէֆա սէսինիդ չըգտր, լաքին ծնարը թօփլայլու կէօզլունիւզ էօնիւնէ գօյսամ գօրգարը: Պուչօ իյէ պէրա պէր սիզ տէ կիւ լէրսինիդ. սիզ իսէ միւֆթէսիր օլմայըլ:»

Թէէսսիւֆ էտէրիմ քի՝ առէթ վէ ախլագըմ խիլաֆընտա վէ մէյլ վէ թապիաթըմըն պիւթիւն պիւթիւնէ խարիճինտէ օլարագ պէնի պիւնտէն պահա էթմէյէ մէճպուր էյլէսին, իշթէ քէ-մայը շէրմ ու հիճապ իյէ պէյանա մէճպուրըմ քի, պէն իւրգէթէն ալէմի վահտէթ վէ էօզլէթի սէվտիյիլէ լաղմէն արագի մէսէյէսի կիպի մէ-սաիլ ի մուհիմմէնին միւզաքէրէսի իշիւն Փաթ-րիգիանէճէ թային էտիլէն գօմիսիօնլարտա աղա սըֆաթըյա հազըր պուլունտըմ, խէթա սէվապ քէնտի ֆիքը վէ միւթալաամը սէօյլէտիմ, Այ-րիախնամ յանձնախուժքտա աճիգանէ աղա սը-ֆէթիյլէ հալէն տէվամ էթմէքտէ օլտուղում կիպի, Ատանա իշիւն թէահհիւա էտիլէն սէնէվի 10,000 իրանըն պիւստէյէ իտիսալ իշիւն իգա էտիլէն միւշքիլաթըն լէֆինէ չալըչաղը, հէյէ վան, Պիթիլիս, Մուշ վէ սաիր վիլայաթը մա-լիւմէտէ կէրէք գասպ օլունան իպուռ արագի մէսէյէսի, վէ կէրէք իպահաթը մուգթագիլէ հազգընտա սօն տէֆա օլարագ էրմէնի մէպուռ-լարընըն միւշթէրէքէն հիւքիւմէթիլէ թագաթիմ էյլէմիշ օլտուղումուզ լախհանըն միւրէքքէպի հէնուզ գուրուժամիշ տըր, պուռ լախիյը վէ անըն իւզէրինէ սատրաղամ իյէ ճէրէյան էտէն միւքեպէմմիդի վագթըյա զուգէթալար հարֆը հարֆընա իլան էթմիշլէրտի: Փագաթ նէ չարէ քի, կէօրմէք իշիւն հալընըլ իքի կէօզ քեաֆի օլմայըլ ալիս ի պասիրէթ տէ լաղըմ օլտուղուն-տան սիզ տէյիլ, պիր չօգլարընըն օրասը կէօ-զիւնէ կէօզիւքմէմիշ տիր: Ամմա մէճիստէ նի-չիւն չալըրլու պաղըրմատընըլ տէյէճէքսինիդ, էվլէթ չալըրլու պաղըրմատըլ չիւնքի, ֆաթիտէ-սի օլմալ իտի: Հանի շու չօճուզլուղումուզտա Սամանլըճայը էօյրէնմէյէ եէնի պաշաաղըմըլտա էլիմիդէ «Մէպալէ ի թալիմ ի սիւպեան» նամըն-տա պիր գրաաթ քիթապը վէրմիշլէր իտի, ծն-տա պիր թագըմ ճիւմէլ ի հիքէմիյէ սըրասընտա «Փաթիտէսի օլմալաճագ, վէ պէլքի մաղարաթը կէօրիւլէճէք սէօզիւ սէօյլէմէքտէն հէգէր էյ-լէ» տէյէ պիր շէյ հաղըլը իտի, իշթէ սէօզ պու սէօզ տիր, էօյլէ պիր թագըմ հաաթա իւլ լիսան

վէ հալըարաճը թիւֆէզամըզըն նապէմէհալ սէօզլէրի պու սէֆիլ միլլէթէ նէ գատար պա-հալըյա մալ օլտուղունու պիւմէք՝ վէ անա կէօ-րէ հարէքէթ էթմէք լաղըմ տըր:

ՍՕՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

ԽԱՐԻՃԻ

Ֆրանսա. — Ֆրանսիւզերնէ հիւճիւմ էտիպ ծնու մուհասէրէ էսէն գապիլէրի ֆրանսըլ աքէրլէր վէ Ֆրանսայա սատըզ օլմն եէրլի օր-տու աէֆ էթմէյէ գատիր օլմուչար, վէ անլէրի 800 թէլէֆաթ իլէ ճէպէլ Սալահա սօղրու փիւս-կիւրթմիւշլէր տիր: Պու զալէպլ Մարօգտա Ֆրան-սըզլարըն մէվգիլինի գօլայլաչարմըլ տըր: Պու մուհարէպէտէ Մր. Րէտմէն իսմիստէ պիր ին-կիլիլ զապիթ տախի ֆրանսըլալա պէրապէր Արապլար իւզէրինէ հիւճիւմ էթմիշ իսէ տէ միւ-սատէմէ էնսաթընտա վուրուլուպ էօլմիւշ տիր: Սուլթան Մուլլա Հաֆիա չօգտան պէլու սալ-թանաթտան իսթիֆա էտիպ Ախլանթիք սահի-լինտէքի Րապաթ շէրինէ չէքիլմէք իսթէյօր իտի: Պու զաֆէրաէն սօնրա ֆրանտա հիւքիւմէթի անըն պու արգուստըն միւստատէ էթմիշ օլուպ, ֆրանսըլ զապիթլէրին թահթը մուհաֆաղտըն-տա շէր ի մէվքիւրէ կիթմիշ տիր: Մուլլա Հա-ֆիա իւզ սէնէ սգտէմ Ֆասա կէլիպ թախթը պիրատէրինտէն զասպ էթմիշ իտի: Լաքին պու միւստէթ զարֆընտա հէմ մէմէքէթի իտարէ էտէմէմիշ, հէմ գապիլէրին նէֆրէթինի քէնտի սլէյնիտէ թահթիք էթմիշ իտի: Պու արալար-տա սինիթէ զալիլիյէ տէ միւպթէլա օլմուշ իտի: Պու եօլ իլէ հիւքիւմէթէ պիւթիւն մէ-սուլիլէթի ֆրանսըլար տէրիւհաէ էյլէմիշլէր տիր:

Ավստրիա-Մանարիսքան. — Կէչէն հաֆիա Մանարիսքան փալլաթէնթօսընտա պէօլիք գա-րըլըզլըզլար զուհուր էյլէմիշ տիր: Մուխալիֆ ֆըրգա օրտու լախիտընըն միւզաքէրէսինէ մա-նի օլմագ իշիւն մէճիստէ հէր նէվ սիւզէսիդ-սիլլիյիլ չըզարմաղա չալըչարլար: Մ. Ճիւսթ վէ լէֆիլիլլէրի լէիսէ հազարէթ, վէ պաշ վէքիլէ հիւճիւմ էտիպ պիւթիւն միւզաքէրաթը տլթ իւսթ էթմիլէր: Րէիս Գօնթ թիցա պու մու-խալիֆէթէ լաղմէն մէճիսի իլէրի սիւրմէք իս-թէյիլ, փօլիս չալըրարագ 30 գասար մէպուս-լարը մէճիստէն թարա էյլէսի: Պուսլար տըլա-րը չըզսըզլարընտա թարաֆաարալը իլէ պէրա-

պէր չէնրին իշխնտէ իւթիլալ չըգարմագ իսթէ-
տիքլէրինտէ, հիւքիւմէթ 1,700 փօլիս վէ 100
սիւվարի ժանտարմա իլէ չէնրի մուհաֆազա էյ-
լէտի: Մէպուսլար էրթէսի կիւն ճէպրէն մէճ-
լիսէ կիրմէք իսթէտիքլէրինտէ ըէիս եինէ անլէ-
րի փօլիսլէ ալչարը չըգարտը: Բէիսին պու
մուամէլէսինի տախիլի գանուհնամէ չիւպէսի
թաստըգ էյլէտիլէր: Պու մէպուսլարն պազըսը
45, պազըրարը 15 կիւն մէճիստէն ալչարաա
գալուհազլար տըր: Բէիսին պու մէպէլի ումում
էհալի թարաֆընտան թահսին էտիլիյօր իսէ տէ,
մուհալիֆ թարաֆ պու մէպէք ալէյիինտէ եէ-
նի միւլքիլաթ չըգարմաղը տիւշիւնի յօրլար:
— Փարլամէնթիտան թաթիլ էտիլէն մու-
խալիֆ մէպուսլարտան Գօլաքս նամ պիլի ցու-
նիս Ղտէ կիլլիճէ փարլամէնթօ պինասընս կի-
րիպ մաթպուլաթ լօճասընտան ըէիս Իօնթ թիցա
իւզէրինէ իւլ տէֆա ալիէլ էթմիլ իսէ տէ, հիւ
պիլի տէ իսապէթ էթմէմիլ տիր, վէ տէրնալ
ըէվօլվէրի քէնտի գաֆասընս պօշլտարագ ին-
թիհար էթմէյէ չալընըլ օլուպ, թէհիքէլի պիր
սուրէթտէ հարալանմըլ տըր: Բէիս պու չէյաէն
միւթէէսիթ օլմայարագ եինէ մէճլիսէ տէվամ
էյլէմիլ: Պուլղարիսթան զրալը, գրալիչս, վէլի ի
ահս վէ տիկէր մախաուսը տա պէրապէր օլարագ
վիէնայը գիյարէթ էթմիլ օլուպ, օրտտան տա
իմիէրաթօր Ուլիհէլմ իլէ միւլազաթ էթմէք
իւզրէ Պէրլինէ ազիմէթ էյլէմիլ տիր: Գրալ
Ֆէրտինանսըն պու գլյարէթլէրինտէ սիյասի պիր
մագսէտին պուլուհսուղու գանն օլուհմագսա
տըր:

Զին. — Զինին իսթիգրալ մէմէլէսի տուր-
ղուն պիր հալ քէսպ էյլէմիլ տիր: Տէվլէթլէր
60 միլիօն իրայը վէրտիքտէն սօնրա, զնուն իս-
թիմալընս նագարէթ էթմէք գարալարընտա
իարար էտիյօրլար: Զինիլէր իսէ պուհնտան էվվէ
էվրօփալըլարտան գօլայ իսթիգրալ էտէպիլմիլ
օլտուգլարընտան չիմտի պու մէպալըն իտարէ-
սինին էճնէպի գօնթիլօլու ալլէրնտա օլմասընը
քէնտի իսթիգլալիէթլէրինէ մուվաֆըգ կէօրմէ-
յօրլար: Ումում էհալի արասընտա էճնէպիլէր
ալէյիինտէ պիր տուլղու ույանաղընտան պու
մէպալը տախիլի իսթիգրալ իլէ ճէմ էթմէլի
թէքլիֆ էտէպէր տէ վար տըր: Տիկէր թարաֆ-
տան՝ ճէնուպ իլէ չիմալըն արասը տահս տիւ-
գէլմէմիլ օլտուղու, վէ պաղը եէլլէրտէ մու-
խալիֆ հարաքէթէ մէյլ կէօսթէրէնէպէրին պու-
լունտուղու սէպէպտէն հիւքիւմէթ ի հազըրէնին
մէվգիլի փէք էմին սայըլմայօր: Խուսուսա մէգ

թիւր մէպալաղ տա էլտէ էտիլմէղսէ օրտուղու
տաղըթմագ միւմքին օլմայաճագ տըր: Օր-
տուղու տաղըթմագ իշխն ագալլի 4½ միլիօն
լիրա լազըմ կէլիյօր:

Ինկիլթիքուրա. — Մր. էսգուհիթ վէ ըէֆիգ-
լէրի Թուհուլը վէ ձիպրալթարը գիյարէթ էթ-
միլ օլարագ ինկիլթէրայա ալտէթ էթմէք իւզ-
րէ սիրլէր: Մալթատաքի միւլագաթլարընն
նէթիճէսի նէ օլաճաղը հէնուգ մալիմ տէլիլ տիր:
Լօնտրայա միւվասէլէթլէրինտէն սօնրա գապինէ
իլէ իսթիչարէ էտէրէք սօն մէպէքլէրինի իլան
էտէճէքլէր տիր: — Պաղտաա իսթիլընն սօն
սիմասիօնուհն Գիւվիթ օլմայըպ Գիւվիթին
պիր ազ չարգ ճիհէթինտէ Խօր Ապտուլլահ թէս-
միլէ օլուհան նագթատա օլաճաղընը Օմանըլը
հիւքիւմէթի Խնկիլիզ հիւքիւմէթինէ խապէր
վէրմիլ խոի: Խնկիլիզ մաթպուլաթը իտտիա է-
տիյօրլար քի, մէզքիւր նագթա տախի Գիւվիթ
չէյիսինին թահթ ը թէսարուֆուհտա, պինսէն
ալէյի Խնկիլթէրանըն թահթ ը հիմայէսինտէ տիր:
— Լօնտրատա իսքէլէ տմէլէրինին պէօյիւք
կիւլի հալա տէվամ էթմէքտէ տիր:

Միւլթիւնիլի. — Բուզվէլլի՝ ձէն. Տագօթա-
տա տախի ըէիս Թէֆիթէ զալիպ օլմուլ տըր: —
Մ. Ա. Երիգա հիւքիւմէթի Գուպայա 5000 նէֆէր
պահրի սաքէր չըգարմըլ իսէ տէ, մագսէտի
Գուպանըն ումուրը տախիլիյէսինէ գարըլմայըպ
անճագ, Մ. Ա. Երիգա մէնսֆիլինի մուհաֆա-
զա էթմէք տիր: — Սըրպիս իլէ Պուլղարիս-
թան արասընտա իգթիսատի պիր իթիլաֆ վէ
նագլալմագ մէվճուտ պուլուհուպ, պուհնն սի-
յասի պիր իթիլաֆտա թէգարուր էտէճէլի սէօյ-
լէնիլիյօր: — Թիւրքիս իլէ Իրան արասընտա
վուգու պուլան միւստտէմէյէ Թիւրքիս հիւ-
քիւմէթլինին վէրտիլի իզահաթ չու օլմուլ տըր
քի: Թիւրքիս սաքէրլէրի պիր թագըմ հարա-
միլէրի թագըպ էտէր իքէն պիլմէյէրէք Իրան
հուսուսուհն կիրմիլէր տիր: — Բուսիս՝ սօ-
նանմասընը արթըրմագ իշխն Տուհատա մագ-
սէտ ի մէզքիւր իշխն 50,200,000 լիրա թախսիս
էտիլմիլ տիր:

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն

Ազգ. Սահնանաղուրթիւնըն Զինճիւրէսի սէնէ ի
տէվրիյէսի կէչէն Փազար կիւնիւ Ազգ. խաս-
թախանէնին գարչըսընտաքի պաղչէտէ պէօյիւք
պիր իզտիհամ հուգուրընտա փէք մութանթան
պիր թարգտա իճրա օլուհուս: Պաղչէտէ պիր
թագըմ չատըրլար գուրուլմըլ վէ էհալիլի կիւ-

նէշտէն մուհաֆազա իջիւն ճէսիմ թէնթէլէր ա չըմիշ խոր: Սապահալըն Տ. Եղիշէ Արքեպիսկոպոս Դուրեան Ս. Փրկիչ քիլիսէսինտէ պասարազ իճրա վէ պիր վազ իրատ էթմիշ, վէ Սահմանադրութիւն միւսսիսլէրինին իսթիրահաթը ըտէրարը իջիւն սուա արզ էյլէմիշ տիր: Պատէհու 300ի միւթէճավիզ զաթլար պաղչտէ սօֆրայա օթուրմը տըրլար: Թաւմ էանասնտա Զաթը Եանանէնին, վէ էլմիթին կաթողիկոսունըն չէրէֆինէ օլարապ պատէնուէ էտիլմիշ տիր: Խօճասարեան էֆ. միլլէթ մէճլիսի նամընա նութգ էտէրէք միլլէթ Գանունը էսասինին պիր Փաթրիզիսանէ նիզամիսամէսի օլմայլպ միլլէթին տախիլի խտարէսինի թէէմին էյլէնէն պիր վասըթա օլտուղունու զիքը վէ անըն միւսսիսլէրի օլան Օտեանլար վէ Սէրլիլչէպէրին խրամէթլէրինի սէնա էթմիշ տիր: — Էրմէնի, Բոււմ, Պուլկար վէ Եէհուտի մէպուսլար ձիւմաա էրթէսի կիւնիւ Սաարազամ փաշայա միւրաճաթ էտէրէք 4ն կաշնա գառար օլանլարըն ասքէր ալընմաար մուզայիրի տոալէթ օլտուղունու, զիրա զաթէն օ սիննտէ օլան թաշարլարըն պէտէլի ասքէրի վէրմիշ օլտուղարընը արզ՝ վէ պէօյլէ պիր գարարըն թաթպիգ օլունմասընըն մէյլէքէթին աւլալը իգթիսասիյէ վէ թիւճճարիյէսինէ պէօյլէք պիր տարպէ օլաճաղընը պէյան էթմիշ տիրլէր: Սաարազամ փաշա եէնի գանունըն պունտան էվլէլինէ շուսուլու օլմայաճաղընը, վէ մէսէլէյի մէճլիսի վիւքէլանըն նազարը տիգգաթընա արզ էտէճէլինի պիլտիրմիշ տիր: — Բաղաֆախան ժողով սաիր մէյլէքէթլէրէ ֆիրար էթմիշ օլան էրմէնի ասքէրլէրին փէրիշան աւլալինտէն պահա էտէրէք սնէր իջիւն պիր աֆվը ուսումի էլտէ էթմէք իջիւն հիւքիւմէթէ միւրաճաթ էթմէք նիյէթինտէ իմիշ: — Եէնի վիլայէթ գանուն նամէսի մուճիպինճէ մէճլիսի ի խտարէլէրտէ Խրիսթիյան ճէմաաթլարըն ըտէնի վէքիլլէրի ազա հալինտէ պուլունմայաճաղար տըր: Փաթրիզխանէլէր պու խուսուստա Պապը Ալիյէ միւթթէհիտէն միւրէճաթ էտիպ փրօթէսթօ էտէճէքլէր տիր: — Թէրլանըն թային էթմիշ օլտուղու Եպիսկոպոսարտան Յովսէփ Մէլիսէթեան՝ Մուշ Եպիսկոպոսու թօփուզեան իյէ պէրապէր էրզրում Եպիսկոպոսու մագամընտա չէհրի մէզքիւրէ կիթմիշ տիր: Օրատա կէնճէր Առաջնորդարանըն գափուլարընը գափալըն օլուպ անյերի իյէրի ալմամըլար տըր: Պու սրատա պազը թարաֆտարլար տախի գուհուր է

տիպ թարաֆէյն միյանընտա պիր ուֆազ արպէտա վուգու պուլմը իսէ սէ, հիւքիւմէթին միւստիսլէսի իյէ աւլալ թէլլիյէ սիւքիւն քէսպ էթմիշ տիր: Ճէմաաթ վալիյէ միւրաճաթ էտիպ՝ միւստիսլէյն Եպիսկոպոսուն մէմուրիյէթի նամէշրու օլտուղունու արզ էթմիշ, վէ վալի տախի անա խապէր կէճնտէրիպ Իսթանպուլտան ըէսմի պէրաթ կէթիրմէտիքճէ անը առաջնորդ թանըմայաճաղընը պէյան էթմիշ տիր: Փափա հալլէթլէրի իսէ էրմէնի Գաթօյիքլէրին Երեսի. ժողովըն մէսլէյինտէն տօլայըն էսէֆ պէյան էտէրէք պու նիզամարզ թարիզտէ սէվաւմ էտէնլէրէ քանադրանֆ սօլույաճաղընը խապէր վէրմիշ տիր:

ՓՐՕ. ՃԷՄԱԱԹԸ

Պու հաֆթա Սալը կիւնիւ Իւսկիւտարտա Ամէրիգան Դըզլար գօլէճինին վէ Զարչէնպիհ կիւնիւ Բօպէրթ գօլէճին սիլիւմա թէվլիի զիյնէթլէրի իճրա օլունմըն արը, Դըզլար Գօլէճինտէն 23 հանըմ գըզլար մէզուն օլմուշ տըրլար, պունչարըն 8ի էրմէնի օլուպ իսմէրի շունլար տըր: Օր. Լուսիա Աստուածատուրօֆ, Օր. Նեկուար Տէվլէթեան, Օր. Բերկուհի կէվրէքեան, Օր. Կատարինէ Հարօնեան, Օր. Արդեմ Մէնզիլեան, Օր. Ճօղէֆին Նաճարեան, Օր. Նուարդ Զըպլագեան: Բօպէրթ Գօլէճինտէն 17 էֆէնիպիլէր մէզուն օլմուշ տըրլար, պունչարըն 5ի էրմէնի օլուպ, իսմէրի շունլար տըր: Մարտիրոս էֆ. Գույումեան (Պաղտատ), Երուանդ էֆ. Դրիգորեան (Այնիւպ), Սարգիս էֆ. Մըլլըրեան (Իսթանպուլ), Վահրամ էֆ. Նազարեան (Գահրիէ), Մկրտիչ էֆ. Մըլլըրեան (Էրպատ), Մէպուսլար՝ Էրմէնի, Բոււմ, Պուլկար, Բոււս վէ Եէհուտի անասընընա ախա տիրլէր: Պու էֆէնտիրլէրտէն Երուանդ էֆ. Գրիգորեան կէլէճէք սէնէ իջիւն Բօպէրթ Գօլէճինտէ մուալլիլիյէ տալէթ օլունմուշ տըր: — Պատ. Արիսթիտիս Մօմճիատիս Յունիս Ղտէ Պրուսատա վէֆաթ էյլէմիշ տիր: Միւթէվէֆֆա ի միւստիսլէյն 1845տէ թէքֆուր տաղընտա տօղմուշ օլուպ, Մէլլիֆուն իլմի իլանի մէքթէպինտէն 1876տա իթմամը միւստէթ էթմիշ, վէ Պրուսատա, Պայընտընտա վէ թէքֆուր տաղընտա վաըզլիք էյլէմիշ տիր: Բէնտիսի պիր Բոււմ օլմազլա պէրապէր Էրմէնիճէյի տախի թէքէլլիւմ մուգթէտիր օլտուղունտան հէմ Բոււմ հէմ Էրմէնի Փրօթէսթան ճէմաաթլարա, քէնտի իսանլարընտա վազ էյլէմիշ տիր: Ճէնազէ պալըն էրթէսի

կիւն Պրուսանըն Սէթ պաշը Փրօթէսթան քի-
լիսէսինտէ իծրա էտիլիպ խըտմէթտէ Մր. Պոյ-
տուին, Միւթարեան էֆ. վէ Վեր. Յ. Գ. Գրի-
գորեան սէօյլէմիշէր տիր: — Ուզուն վագթ Գայ-
սէրիյէտէ միսիօնէրիք էթմիշ օլան Տօգ. Ֆար-
նըզուլըթի թագրիպէն 90 սիննինտէ օլարազ Ա-
մէրիգատա վէֆաթ էյլէմիշ տիր: — Մարաշ ի-
չիւն Մր. էսուլըրա Ս. Վուսլի նամ պիր մի-
սիօնէր կէմէքտէ տիր: Քէզալիք Մր. Կէչէլ վէ
Մր. Փէրի քէնսի մաշալը մէմուրիյէթէրինէ
աւտէթ էթմէքտէ տիրէր: — Տօգ. Բ. Չէյմ-
պըրսըն վիճուտան զաիֆիլի սէպէպինտէն Պաղ-
չէճիք մէքթէպինին ըրյասէթինի ագալի պիր
սէնէ իչիւն Մր. Մէքնօթըն տէրիւնտէ էտէճէյի
միւսթէմէլ տիր: (Կէչէն իսթիւսթի նուսթէմիւ-
տէ ճէրաշը զիյարէթ էթմիլինի խապէր վէր-
տիյիմիզ զաթ Մր. Մէզալըմ տէյի Մր. Մէք-
նօթըն օլաճագ տըր:) Ամէրիգանըն Տէնվըր
տար իւլ ֆիւնտըն մէզուսարընտան Տիգրան էֆ.
Ենուլքեան պու սէնէ ալի միւսթէսէնին իւլի
իլահիյաթ չիւպէսինի տէ մուվաֆֆագիյէթլէ
պիթիւրմիշ օլուպ. Եուլմաշըն Բիշֆիլա նամ
չէնրինտէ էէրի պիր քիլիսէ թարաֆընտան վա-
ըզըզա տաւէթ էտիլմիշ տիր: — Միսիա Շէ-
փըրտ Ամէրիգատան աւտէթ էտէր իքէն՝ Մը
սըրտա Բարեգործական Միութիւնըն Բէիսի Պօ
զոս փաշայը զիյարէթ էթմիշ, վէ Հաճընտա
իյնէ իչի տարիէսի աշմագ իչիւն Միութիւնտան
մուսթէնէթ թալէպ էթմիշ տիր: Մագսէս ի
մէզքիւրէ Միութիւնտան 100 լիւրա թախիս է-
տիլմիշ տիր: — Վեր. Մ. Յ. Գընտճեան Եու-
նիս Յաէ Գանիրէյէ վասըլ օլմուշ տըր: — Գա.
Նիլէ վաըզը Պատ. Խանթա մուրեանըն զվճճէսի
Հաճընա կիթմէք իւզըրէ հօլա չըգմըշ տըր: — Վեր.
Միպար Մնչէրեան վէ Մր. Բայըն Կիլիկիա
Միութիւնընտա չազըր պուլունմագ իւզըրէ հօլա
չըգմըշտըր տըր: — Թալաս խաթաթիսանէսի մուվաֆ-
ֆագ պիր սէնէ կէչիւրմիշ տիր: Անտէ 64 եաթագ
պուլունմըշ, 9 ալ իչինտէ 600 աւէլիյաթ իծրա
էտիլմիշ. ֆիւնիթ 2,757 խաթաթ կէլմիշ: Տօգ.
Հուվըր կէչէն սէնէ պիր Խաթաթիյա պագըճըլար
մէքթէպի աշմագ տիւլիւնիւյօր: Պու մէքթէպէ
կիրմէք իսթէյէնէր. Տօգ. Հուվըր իլէ մուխա-
պէրէ էտէպիլիյէր: — Գայսէրիյէ քիլիսէսի չօ-
պանը Վեր. Վահրամ Թահմիսեան իսթիֆա
էյլէմիշ տիր: Իսթիֆանըն պէլի պիր սէպէպի
միւսթիւնին չօճուզըր վաֆթիլ էթմէք իս-
թէմէյիպ պէօյիւքիւրէն ինանանյարը վաֆթիլ
էթմէք իսթմէյիպ օլմուշ տըր:

S U Ն Ի Լ Ի

Մուհարեպի. — Սագըզ տառարնտա խաթէ ի
էօրֆիյէ իւն օլունմուշ տըր: — Իթալիա Նիւ-
քիւմէթի՝ մէմալիքի Սամանիյէտէ մուգիմ պազը
Իթալիան թէպատարնըն թէրք ի թէպալիյէթ էթ-
տիյիսի խապէր ալարազ, Տէրսաատէթ Ալմանիա
սէֆարէթի վասըթասըյէ պուսիւրա՝ թէրք ի
թէպալիյէթ էթմէմէլէրինի, վէ Իթալիայա ադի-
մէթ էթտիքէրի չալտէ Նէր տիւրիւ իսթիւրա-
նաթարը թէէմին օլունմուշ, զարարարընըն չա-
զըր իթիպարա ալընաճազըն պիլտիւրմիշ տիր:
— Վէսաթի ի նագիլիյէնին ազըզը սէպէպինտէն
մուսայէն միւստէթ զարֆընտա Նէփ Իթալիա-
լըլարըն մէմէքէթտէն չըգմասը միւսթին օլմա-
տըղը էճլտէն մէզքիւր միւստէթին 5 կիւն
տահա թէմաթտ էտիլմէսինէ գարար վէրիւմիշ
տիր: — Տուլ գատընյար, Թապիպէր, խաթ-
թախանէ էրքեանը սընիյէսի վէ էվլէնմէմիշ
զըզլար թարա գարալընտան իսթիսնա թու-
թուլմագտա տըր: — Իմրօզ վէ Սէմէնարէք
ատալարընըն ճիւլարընտա 4 Իթալիան թէյյա-
րէսինին տօլաշտըղը թէլէզրաֆիյէն պիլտիւրմիշ
տիր: — Հարպիյէ Նէզարէթինէ պիլտիւրիւրիյէն
կէօրէ, Իթալիան զըրիւլըլարը Իզմիր սուլարըն-
տա տօլաշմագտա իմիլէր: Պու կիւնէրաէ Իզ-
միրին պօմպարտըման էտիլէճէյի մուսիւրէն ի-
վայէթ էտիլմէքտէ տիր: — Իթալիանյար՝ 8
սաթ պօմպարտըման էթտիքտէն սօնրա Չան-
զուրա վէ Ղարզարիշէ (Թարապլուս) ասքէր իխրաճ
էյլէմիշէր տիր: Իթալիան մէնպարնտան ալընան
պիր խապէրէ կէօրէ՝ Չանզուր մուհարէպէսինտէ
Թիւրքիւրաէն 1,000 քիչի լաքին Հարպիյէ տաի-
րէսինէ կէչէն պիր խապէրէ կէօրէ Իթալիանյա-
րըն զայաթը 1,000 վէ Սրապարընքի 150 տիր:
Մեճիլիս Մեպուսաւտա Փէնճէնպի կիւնիւ
Իթիլիսա վէ Թէրազըղ ճէմիլէթինին ազաը
իճթիմա էտիլ, 35 ինճի մատտէ չազընտա իճ-
րա ի միւզաքէրաթտա պուլունմուշյար վէ Ժոսն
Թիւրք զաղէթասընըն պէյանընա կէօրէ, միւզա-
քէրէ զայէթ չէտիտ պիր միւսթիւնի Նէյէթինի
ալմըշ տըր: Հիւքիւմէթ՝ մէզքիւր մատտէտէն՝
«Յէնի ինթիլիսապ օլունտն մէճիս սապըզ մէճի-
սին էֆֆարընընտա խարար էտէր իսէ՝ գապինէ
իսթիֆայա մէճպուր տըր.» ճիւլիսինի գալտըր-
մագ Նիլէթինտէ պուլունմուշ տըր: Մէճիսին
պազը ազաըն արասընտա մէճիս ալէյինտէ
ազիմ նախօշնուտի չասըլ օլմուշ տըր: Իսթան-
պօլ մէպուսու Շէֆիլ պէյ՝ Նիւքիւմէթին թէք-
իֆինի գապուլ էթմէքտէն իսէ իսթիֆա էթ-

մէջի թէրճի հտէճէյնի պիտիւրմի տիր: Խալի պէյ՝ ֆըրգա իլէ հիւքիւմէթ արասընտա հասըլ օյան իթթիֆագըզըղըլ տէֆ էթմէք իւզրէ պիր չարէ պուլմագ մագսէտիլէ Սատրաղամ իլէ կէօ ռիւշմիւշ տիր: — Տիկէր պիր իճթիւմտա իսէ մէճիսին վէ գանուռն ը էսասի հէյէթ ի թէֆթի չիյէսինին նօգթա ի նագարը գապինէ թարաֆըն տան գապուլ էտիլիպ գանուռն ը էսասինին Դնճի, Յնինճի վէ 43իւնճիւ մատտէլէրի թատիլէն գա պուլ էտիլտի: — Էիինճի ինթիւմտա՝ Պէյրուլ մէպուսու Մէզպան պէյ՝ Իսթանպուլտա վուգու պուլան հանղընյարըն էօնիւնիւ ալմագ իչիւն հիւքիւմէթէ նէ թէտպիլէր էլէ ալընաղընը անյամագ իւզրէ Տախիլիյէ նաղըրընտան իսթիւլա՛նը թալիպ պիր թագրիւր վէրմիշ տիր: Ձօհրապ էֆ: Իսթանպուլ ռէֆիզլէրի նամընա սէօյլէյէթ պու պապտէ հիւքիւմէթէ պիր գանուռն լահիսըր թագտիւմ էթմէք նիյէթինտէ օլ տուգլարընը վէ պու խուսուստա հիւքիւմէթ նէգտինտէ թէչէպպիւսաթտա պուլուռնտուգլարընը զիքը էթմիշ վէ Մէզպան պէյ թագրիւրին կէրի ալմըշ տըր: Օսմանլը-Ալման մուգալէյէնամէսի օգուռնուպ էքսէրիյէթլէ գապուլ օլուռնուշ տըր:

Արնափուսուգ: Յունիս ճտա ասըլար Մալիսիա քէօփրիւսիւնէ հիւճիւմ էսիպ, ասաքրի Օսմանիլէ իլէ ճէնկլէշմիշ տիրլէր: — Եագօվա իլէ Իփէք արասընտա 6—7,000 ասի Արնափուլար պուլուռնմագտա իմիշ: Պիւթիւն տըրլարըն ասէտի թախմինէն 14,000 օլուպ պուռնլարտան 250 ասէտի սիւվարի իմիշլէր: — Իփէք հէվալիսինտէ ասիլէր պիր ասքէրի գալագօլունա հիւճիւմ էթմիշ օլուպ անլէր իլէ գարագօլ էֆրատը արասընտա փէք չէտիւմ վէ գանըլ պիր միւսատէմէ վուգու պուլմուշ վէ թարաֆէյնտէն խալլի ճանլար թէլէֆ օլմուշ տըր: Ասաքրտէն պիր գըսմը ասիլէր էլինէ էսիր տիւշմիւշ տիր: — Սապըզ Փրէզըրէնտ մէպուսու Եանեա պէյ վէ ժանսարմատան միւթէգաթիւ հիւգպաշը Սատըզ էֆ. տախի ասըլարա պիրլէշմիշ տիրլէր:

Կիրիս: Կիրիա մէպուսլարը Աթինա մէճիսի Մէպուսանընա ճէպրէն կիրմէյէ չալըշմըշ վէ անլէրտէն պիրիսի մէճիսէ կիրմէյէ մուվաֆթագ օլմուշ իսէ տէ, Եունանիսթան հիւքիւմէթի գուհուրու մէյուշ օլան միւշքիւլաթըն էօնիւնիւ ալմագ իչիւն մէճիսի էօնիւմիւգտէքի Սեպու իպթիստաընա գատար թաթիլ էթմիշ վէ օ վագթա գատար Կիրիա մէսէլէսինի պիր գաթի չէքլէ վագ էթմէլէրինի տիւվէլ ի համիլէտէն ռէսմէն

թալէպ էթմիշ տիր: Կիրիա մէպուսլարը Սեպուսիւքերտէ մէճիսէ հէր հալտէ կիրմէք մագսէտիլէ պու միւստէթ գարֆընտա Աթինա գալմաղա գարար վէրմիշ տիրլէր: — Կիրիա հիւքիւմէթ ի իճրաիլէսի՝ Եունան գրալը նամընա աստագաթ եէմինի վէրմէմիշ օլան պիր գալ մէմուրիյն ի Իսլամիլէյի ազլ էթմիշ տիրլէր:

Միւքիւնկվի: Հէր սէնէ օլուգու կիպի պուսէնէ տախի Յունիս, Յուլիս, Օգոստոս ալլարընտա տէվաիրին Փազար կիւնլէրի գափալը օլմասընա Մալիլէ նէգարէթինճէ գարար վէրիւմիշ տիր: — Գաֆգաւ վափօրու մէսէլէսինտէն տօլալը պիզգաթ թալգլաթ իճրա էթմէք իւզրէ ժրանսանըն Տէրիսատէթ սէֆիլի Իզմիլէ պիր հէյէթ կէօնտէրմիշ տիր: — Պօլաղլարըն թէքրար գափանմաղը վուգուլինտէ մէյտանա կէլէճէք օլան միւշքիւլաթը հիսապա ալարագ էվրօփա տէվլէլիլէրի Իթալիա սօղրուտան Չանագ գալէյէ հիւճիւմ էթմէ պիլէ պօղաղլարը գափամամագ իչիւն տէվլէթ ի Օսմանիլէտէն վասալըշ տըրլար: — Եէվմի գաղէթա նէչրի իչիւն թէլէմինաթ աղչէսի հալինտէ 500 լիրա թալէպ էտէն գանուռնու լալվ էթմէք գարարկիր օլմուշ իսիլի սէօյլէնիյօր: — Հիւրրիլէթ վէ Իթիլաֆ ֆըրգասընա մէնսուպ օլուպ ինթիւսապաթ էանասընտա տիվան ը հարպ թարաֆընտան թէվգիֆ օլուռնոն զէվաթըն սէպիլլէրի պիր գալ իսթիսնա իլէ թախիլէ օլուռնըշ տըր: — Փաթրիգ Ս. մէճիսի Այան ռէիսի Ղազի Մուսթաֆա փաշայը զիյարէթ էտէրէք 45 սինիլիլէրին ասքէր ալընմասընը մուճիպ օլաճաղը իգթիսատի զիյանլարը թատատ վէ մէզքիւր գանուռնու Այան մէճիսի թարաֆընտան թատըզ էտիլմէգտէն էվվէլ մէվգըի իճրալա վագ էտիլմէսինի զայրի մէչրու օլտուղուռնու զիքը էտէրէք էհալինին աւսալիշ ու իսթիւսաթընը թէլէմին իչիւն տահաէյի վասըրլալար գուլանըլմասընը ռէճա էթմիշ տիր: Ղազի Մուսթաֆա փաշա պու մէսէլէյի միւշնասիպ պիր սուրէթտէ հալլ էթմէյէ չալըշմաղընը վատ էթմիշ տիր: — Օսմանլը պանգասը 0/0 7 1/2 ֆաիզ թալէպ էթմիշ սէպէպտէն Պապը Ալի մէզքիւր պանգատան իսթիպրագ էլլէմէք նիյէթինտէն վագ կէչմիշ տիր: — Պէնկաղի իլէ Իթալիա արասընտա գապօ (աւնիզ ալթը թէլէզըրաֆ) թէլէսի օլուռնուշ տըր: — Խալվ հագրէթլէրի չէհրիմիդտէն միւֆարագաթ էթմիշ տիր:

Միւսիքի մեսուլ վէ սամիպ ի իւրիլյազ
Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Օ. ԱՐՁՈՒՄԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ

Տէրիսատէթ, Չագմագըլըր, Յակոբան խան